

ERDÉLYI

3 Lei

Taxa postală
aprobării Dir.

conform
57.012/1934.

T. „Otthon” Irók és Hírlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9-11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 72 (940) szám. * Péntek, 1935 március 29

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A Skoda-ügyben a kormánypárt vád alá helyezést indítványozott Cihoschi tábornok, volt hadügyminiszter és Popovici volt pénzügyminiszter ellen

A nemzeti parasztpárt Stefanescu Amza volt hadügyminiszter vád alá helyezését indítványozta

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban szerdán délután Bentoiu előadó befejezte beszédét, felsorakoztatva azokat a vádakokat és megállapításokat, amelyek jelentéséből ismeretesek. Beszéde után Grigorescu képviselő indítványt olvasott fel a Skoda-üggyel kapcsolatban, amely kellő indoklás után a következőket mondja ki:

Alulírott képviselő ama gondtól vezérelve, hogy a jövőre nézve megóvjuk az országot az ehhez hasonló megpróbáltatások megismétlődésétől és hogy a felelősség hordozóit a jövőben lelkiismeretesebb kötelességteljesítésre bírjuk, mindenben magunkévá tesszük a parlamenti vizsgálóbizottság jelentésének indoklását és végkövetkeztetéseit és javasoljuk, hogy helyeztessenek vád alá a következő urak:

1. Cihoschi tábornok, volt hadügyminiszter, mert megkötötte és aláírta az 1930 március 17-iki szerződést a törvényes alakítások tiszteltbentartása és az illetékes szervek tanácsának kikérése nélkül; valamint azért, mert figyelmen kívül hagyta a nemzeti hadfelszerelési iparra vonatkozó törvény rendelkezéseit.

2. Popovici Mihai volt igazságügyminiszter, azon vétségéért, hogy a törvény által meg nem

engedett közbelépésével megszakította az adóügyi szervek és a katonai ügyészség szerveinek a Skoda-gyár képviseleténél végrehajtott házkutatását, amely megszakítás lehetővé tette a pecsétek leszakítását és ama bizonyítékok elrejtését, amelyekből meg lehetett volna állapítani mindazoknak a vétkeseknek a személyazonosságát, akik a szerződés megkötése alkalmával az országot károsítva, üzérkedtek.

3. Kérjük az iratosomóknak és a parlamenti vizsgálóbizottság érdevényeinek a Semmitőszékhez való átküldését, hogy az az alkotmány 98-ik szakasza szerint járjon el; befejezve a vizsgálatot az ügy teljes felderítése céljából, azaz a jogkörrel, hogy megváltoztathassa a minősítéseket és kiterjeszthesse a vádat mindazokra, akiket a megejtendő vizsgálat során vétkeseknek talál.

Hasonlóképpen kérjük, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság jelentése küldessék meg az igazságügyminiszter urnak, hogy az vizsgálati és igazságszolgáltatási szervei által érvényt szerezzen a jelentés azon végkövetkeztetéseinek, amelyek Boila Romulus és Georgescu ezredes bűnösségére vonatkoznak; olyképpen, hogy ezek a szervek kiterjeszthessék az eljárást, illetve a vádat valamennyi bűntársra, ha ezek léteztek.

A vádindítványt bizottsági tárgyalás alá bocsátják. A nemzeti parasztpárt ellenjavaslatot terjeszt elő

Az elnöklő Justin alelnök felolvassa a házszabály idevonatkozó szakaszát, a bizottságok elé küldte az indítványt. A házszabály szerint, ha hat bizottság magáévá teszi a javaslatot, akkor a bíróság elé állítást a ház megvitatja, de ennek határozathozatalához kétharmados többség kell.

A nemzeti parasztpárt ellenjavaslatot olvasott fel, amely szerint, miután a kormány új szerződést kötött azzal a gyárral, amelyet a jelentés erkölcsstelennek bélyegez, s minthogy az új szerződés árai csak a fizetési és technikai feltételek megváltoztatása miatt kedvezőbbek, a jelentés minden következtetése megdől. A továbbiakban az ellenjelentés követeli Stefanescu Amza tábornok, volt hadügyminiszter bíróság elé való állítását, mert ő felelős a hadfelszerelési megrendelések szabotálásáért és mert a vizsgálat kiderítette, hogy összeköttetésben állott Rappaport és Saligny üzérrel, akiknek

megengedte, hogy a titkos katonai iratokat tanulmányozzák. Továbbá, hogy Georgescu ezredes az ő ajánlásával lépett érintkezésbe a Skoda-gyárral, amelytől 120 millió juttalékot megállapító levelet kapott.

A ház elnöke azonban nem fogadta el ezt az ellenindítványt, mert az — mondotta, — nem egyesíti magában a házszabályban előírt feltételeket.

Mint külön érdekességet jegyzik fel, hogy a többségi javaslat indoklásába Bratianu akciójának eredményeként vették fel a következő mondatot: „Azok a kormányok, amelyek uralkodtak, a szerződés megkötésének és a Skoda-ügy első vizsgálatának idejében, teljes egészében felelősek úgy a hadfelszerelés elégtelen volta, mint pedig az országra nézve káros légkör megteremtése miatt.”

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

A kovnói ítélet

Kedd estétől kezdve Németországon lázas felindulás hullámai futnak végig. Nem az angol miniszterek berlini látogatása okozza a lázas állapotot; azt nyugodt és bizakodó várakozással és nagy lélekhullámzásokkal várják. A nagy lélekhullámzásokat kérdések verték fel, melyekre találkozó tanácskoztak. Ezek a nagy kérdések voltak, melyek a maguk történelmi sodrában haladnak, s bár óriási birkózások lesznek miattuk és körülöttük Európa nagyhatalmai között, azok mégis csak az erők egyensúlyozódásában fogynak megoldást találni.

De e nagy kibontakozás mögött, mint valami rejtett vulkán, úgy lobbant ki a Memelvidék kérdése. Egy másfél-száz ezernyi kis népcsoport ügye ez a memelvidéki kérdés; vehetjük úgy is, hogy a népkisebbségi kérdés egyik különleges változata. És hogy a nagy ügyek mögött úgy kilobbanhatott, s most egész Németországot, sőt a világ egész németiségét lázba hozhatta, az mindenesetre jellemző tünet. Arra mutat rá, hogy a világon átnyúló kérdések szélesmértékűségével versenyezni tud egy-egy kis nép kérdése is, mert az is világmélységbe tud belenyulni. Az is naggyá tud válni, ha a népek lélekközösségében vannak az életgyökerei.

A Memelvidék német népének 126 emberét tartotta már több hónap óta vádlottak padján Kownóban, Litvánia fővárosában egy rendkívüli bíróság. Kedden hozott ez a bíróság ítéletet, s hazaárulás és összeesküvés bűncselekménye miatt a vádlottak legtöbbjét elítélte, köztük négyre éppen halálos ítéletet mondott ki, többekre életfogytig tartó, illetve tizenkét éves rabságot, vagy annál kevesebbet. Csak mintegy 30 vádlott szabadult fölmentéssel. A vád az volt ellenük, hogy a Memelvidéket el akarták szakítani Litvániától és vissza akarták megtelepedni a mozgalommal csatlakozni Németországhoz. A bizonyítékokat litván rendőrségi adatok szolgáltatták ellenük, melyek szerint a vádlottak Neumann nevű elnökükkel az élükön erős német érzésű pártszervezetet tartottak fenn, s abban folytonos tevékenységgel mozogtak. Mozgásuk állandóan kellemetlen akadályokat gördített a memelvidéki litván kormányzó útjába.

Azonban sok minden részletjelenség van, ami a litvániai ítélet mögötti állapotokat feltűnő világításba állítja. Ezek szerint a helyzet az, hogy a memelvidéki németeknek nemzetközileg biztosított önkormányzatuk van, melynek vezetői nem kisebb hatalmak, mint Anglia, Franciaország, Itália és Japán. Ezt az önkormányzatot a litván központi hatalom 1932-ben megsértette, mire a hágai nemzetközi bíróság ítéletet hozott, hogy az önkormányzatról alkotott memelvidéki szabályzatot meg kell tartani, s ahhoz képest a Memelvidék törvényhozó testületét és az annak felelős önkormányzati igazgatóságát helyre kell állítani. A litván kormányzatnak erre ki kellett írnia a memelvidéki választásokat, de azokból megint csak német túlnyomó többség került ki. Ezt a törvényhozó testületet nem engedi működni a Memelvidékre küldött litván kormányzó, s 1931 óta az ottani önkormányzat megint nem működik. Ennek a nemzetközi jogsértésnek az igazolására kellett az önkormányzati törvényhozás német pártjának a hívei ellen hazaárulási pört kezdeni, s

Kühnelt-Leddihn Erik

Jezsuiták Nyárspolgárok Bolsevikik

Az apokaliptikus orosz titok,
az ellene küzdő misztikus
front grandiózus regénye.

Ára 105 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál.

...orú ítélettel befejezni.
...önkormányzat mind Európa-
...miatt Németország mindig föl-
...adhatalmak figyelmét. Az önkor-
...1934-iki félreállása miatt pedig e ha-
...talmak sürgős közbelépését kérte, de ezek sem-
...mit sem intézkedtek. Most tehát a kovnoi há-
...lásos ítélet csak úgy tűnhetik föl az egész né-
...met nép előtt, mint a nemzetközi jog megsérté-
...sének lehető legtulzottabb kiélézése, mely
...miatt az orvoslással késlekedő nagyhatalmak is
...hibásak. Így dagad a memelvidéki kis kérdés
...a nagyhatalmak felelősségének nagy ügyvé.

Egyébként a helyzet ismeretére érdekes
tudunk, hogy Memelvidék egy 2417 négyzet-
kilométernyi területű tartomány 152 ezer la-
kossal. A világháború előtt Németország leg-
északibb részét alkotta. A Keleti-tenger ugye-
vezett kurlandi öble mellett húzódik el, s Mem-
el nevű fővárosa Európa északi részének az
első jégmentes kikötőhelye. Különösen ez utó-
bi tulajdonsága miatt a világháború utáni új
államalakulások idején Lengyelország is meg-
akarta szerezni és Litvánia is. Viszont lakossá-
ga 1919 április havában egy próba-népszavazá-
son 85 százalékban Németország mellett nyilat-
kozott. A versaillesi békeszerződés 99. szakasza
mégis elszakította Németországtól, s a nagykö-
veti konferencia ideiglenesen francia közigaz-
gatás alá helyezte. Mikor aztán Franciaország
később a Ruhr-vidék megszállására fordította
minden figyelmét, 1923 január 10-én egy lit-
vániai szabadcsapat behatolt a Memelvidékre, s

azt Litvániához tartozónak nyilvánította. A
francia kormányzó tiltakozott, de távozott, s így
az illető népterületet Litvánia tényleges hata-
lommal is birtokba vette.

Lengyel tiltakozásra a nagyköveti konferen-
ciának mégis foglalkoznia kellett a litván fog-
lalással. Így jött létre az 1924. évi február 15-iki
nagyköveti megállapodás, mely elismerte ugyan
a befejezett tényeket, s átadta Memelvidék föl-
lött a szuverenitást Litvániának, de csak a kö-
vetkező feltételekkel: önkormányzat a helyi la-
kosság részére, szabad átviteli forgalom s Len-
gyelország részére minden szükséges könnyebb-
ség a folyami és kikötői forgalomban. Ez al-
pon jött létre az úgynevezett Memel-szabályzat,
melyet 1924. márc. 4-én a Népszövetség is el-
fogadott, s melyet ugyanazon év május 8-án a
négy nagyhatalom és Litvánia képviselői is
aláírtak. E szabályzat értelmében Memelvidéken
egy kinevezett kormányzó képviseli a litvániai
központi hatalmat, de összes tartományi ügyei-
ben egy választott törvényhozó testület határoz.
A végrehajtást egy tartományi igazgatóság in-
tezi, melynek elnökét a kormányzó nevezi ki,
négy tagját ez az elnök hívja meg, de az egész
igazgatóságnak bírnia kell a törvényhozó tes-
tület bizalmát.

Ezt az önkormányzati szervezetet nem tud-
ta elviselni a litvániai központi kormány. En-
nek ugyanis az volt a törekvése, hogy a Memel-
vidéket litvánosítsa, holott a vidék közönsége
kezdte óta kitartott németisége mellett. A már
említett próbaszavazáson kívül többször volt
iskolanyelvi és egyéb szavazás; mindig a német
mellett döntött a lakosság. Ehhez képest a tör-
vényhozó testületbe se jutott be litván képví-
selet, s tartományi igazgatót is csak olyant le-
hetett kinevezni, aki ennek a német hűségű
törvényhozásnak a bizalmát bírta. Emiatt vált
Litvániának kényelmetlenné a memelvidéki
önkormányzat, amit újabb erőhatalmi tények-
kel elnyomott működésében. Most a Memelvi-
déket abszolútisztikusan kormányozzák, s külö-
nösen a névelemzéssel igyekeznek litvánosítani.
Az iskolarendszert is ennek a szolgálatába állí-
tották, de hiába, mert a szülők a kényszerítő
rendszabályok ellenére se adják litván iskolák-
ba gyermekeiket.

A névelemzést említettük. Ennek alapja az,
hogy Memelvidék lakossága túlnyomó részben
litván eredetű (szláv fajta), de már a 15-ik szá-
zad óta elnémetesedett. A folytonos hatalmi
kényszerítések ellenére ma is ismételtelen né-
metnek vallja magát, de nemcsak szóval, hanem ön-
feláldozó tetteiben is. A mostani kovnoi ítélet
halálraítteltjei között is, a többi rabságra ítel-
tek között sok a litván eredetű német. A vissza-
litvánosítást ilyen megrendítő ellenmondással

tiltja meg a történelmileg másképpen fejlődött
gyakorlati élet.

Es ezeknek a történelmi németeknek az ér-
dekében a faji németek kedde óta lázas felindu-
lásban vannak. Szerdán a németek világszövete-
sége Berlinben százezres tömegű népgyűléseket
és óriási felvonulásokat tartott. Az egyik gyű-
lés szónoka a tömeg szenvedélyes helyeslése
között mondotta, hogy a világ százmillió ré-
metje a kovnoi elítéltek mögött áll, s az ellenük
hozott ítélet nem egyéb, mint ostorcsapás min-
den németnek az arcába. A népgyűlések szóno-
kai hivatkoztak rá, hogy nem az elítélteknek,
hanem az ítélő bírának van a vádlottak pad-
ján a helyük. Az elítélteknek nem volt egyéb
bűnük, csak hívek voltak otthonukhoz és né-
pükhöz.

Megható igazságok ezek.
Általában pedig az egész ügy, ahogy be-
tattuk, tele van óriási nemzetközi vonatkozá-
sokkal. Népkisbbségi szempontból is nagy ta-
nulságok vannak benne. És az is bizonyos,
hogy a megoldásnak nem lehet a történelmi
népfejlődésen való erőszaktevéssel történnie. A
visszanemzetesítések kényszerítéseivel szem-
ben is a történelmi népfejlődésnek kell igazat
adni.

A kovnoi ítélet nyomán támadt német vi-
lágmozdulásnak ez lesz a legtanulságosabb kö-
vetkezménye.

Kühár Flóris:

Baclangok, sicak, kypolák

Ára 35 lei és portó.

Tanulmányok és utiljegyzetek.

Kapható könyvosztályunkban.

Berlinben fokozódik az izgalom a memelvidéki halálos ítéletek miatt

Berlinből jelentik: A *Völkischer Beobachter*
arról az általános felzudulásról ír, mely a me-
melvidéki halálosítéletek miatt támadt. Nem
más ez az ítélet — írja, — mint kihívás, játék
a tüzzel, aminek meglesznek még a súlyos kö-
vetkezményei.

Berlinben nem tartják kizártnak egy ulti-
mátum eshetőségét sem. A város utcáin és te-
rein állandóan folyik a tömegek tüntetése Lit-
vánia ellen.

Bizonyos, hogy a legnagyobb karrier min-
den és mindenki számára az, ha, mint dísz, vo-
nal, minta, vagy jellegzetesség trónra kerül a
divat országában. Ennek bizonyítására csak
egyetlen példát említnék fel, egyetlen csodála-
tos karriert, ami épp most zajlott le a szemünk
előtt s amelyhez hasonlót kevesen futottak be
eddig. Halljuk a példát.

Azt olvassuk a legújabb tavaszi hölgydivat-
ról szóló tudósításokban, hogy ezidén a hölgyek
tarka-barka állatmintás kelméket fognak bor-
dani, amelyek közül valószínűleg a legkedvel-
tebbek azok az anyagok lesznek, amelyekben a
*híresvezetes „három kis malac” szerepel
majd, mint díszítő figura.* Elefántok, tevek,
papagályok ugyancsak ékesíteni fogják a kel-
méket, de egyik sem éri utól majd a három kis
malac népszerűségét, azét a három kis malacé,
amelyeket *Walt Disney* — Andersen óta nem volt
ilyen népszerű név a gyermekvilágban! — te-
remtett meg azért, hogy a kedvességükkel és
vidámságukkal megajándékozhassa és felderít-
hesse az emberiséget.

A három kis malac küzdelme a zord far-
kassal először egy pompás, színes rajzos filmen
zajlott le szemünk láttára, aztán az édes kis
film-figurák átsétáltak a mozivásznonból egy
képeskönyvbe, amely a világ minden nyelvén
megjelent s a mese édes naivságával s a rajzok
tökéletes bűbájával a földgömb összes gyere-
két meghódították. A karácsonyi magyar
könyvpiacnak úgyszólván legnagyobb sikere

A három kis malac karrierje

Írta: Endrődi Béla

Mostoha a sorsa a szegény férfinepségnek,
év évre múlik s a változó téli és tavaszi, nyári
és őszi divat alig ajándékoz meg bennünket va-
lami újdonsággal. Igaz, hogy legtöbbször, — ha
akadna is valami kívánatos divatújdonság —
nemigen szerezhetné meg magának, lévén ami
divat és ami új: nem szegény emberek számára
való. Év évre múlik s alig akad számunkra
több vizsgálatás, mint hogy egyszer szűkebb,
máskor bővebb nadrágot parancsolnak ránk
vagy a mellényünk kivágásának hoz némi új-
dosítást a tavasz. Komoly reformokról azonban
soha nincs szó, legfeljebb némi állandósult
nőiességre való törekvés tükröződik újabban a
férfidivatban, kitermelvén a jampecet, — mind-
erről azonban réndes férfi nem vesz tudomást,
inkább tovább borong afelett, hogy mennyivel
jobb a nőnek.

De ugyan jobb-e csakugyan?

Nem kell-e inkább irigyelni az elhanyagolt
férfinepet, amely tízéves ruháit emelt föl hord-
hatja ma is, miután semmi oka sincs arra, hogy
azokat divatellenesnek minősítse. A nőt folyton
új és új dolgok bombázzák, egész évben szalad-
gál, hogy valahogy követni tudja az egyre vál-

tozó divatot, hogy rengeteg fortélyal, ravasz-
sággal, lihegve és körmönfont utakon beszerez-
hesse azokat az apróságokat, amelyek a régi
holmikat újszerűvé cicomázzák. A férfi legfel-
jebb lenyisszentet egy darabkát a régi kabátja
hosszúságából, vagy bestoppoltatja a szivar-
zebet a kocaszabóval és már kész is a tip-top
divatöltény, — hol van azonban mindentől a
szerencsés, illetőleg szerencsétlen nő, akinek öl-
tözködési divatja újabban valósággal hisztériku-
san reagál a legkülönbözőbb eseményekre, szo-
kásokra, világszenzációkra s igyekszik azokat
visszatükrözni újdonságaiban.

Például a mérnökök rájönnek az áram-
vonatra a technikai alkotásokban s ime a divat-
diktátorok is ráparancsolják a hölgyre az áram-
vonalas ruhát. Vagy Kitzbühelben tiroli ruhát
ölt a walesi herceg egy ottani kosztümből s
hipp-hopp két hét múlva minden hölgy fejére
tiroli formájú kalapot parancsolnak a párizsi
vezér-masamódok. Mindenre reagál a női divat,
még arra is, ha egy-egy országról sokat beszél-
nek vagy aktuális valamiért s ilyenkor az új
hölgydivat az illető ország népviseletéből vett
motívumokkal díszíti magát. Így most nekünk
is reményünk van arra, hogy — ugyancsak a
walesi herceg látogatása révén — viszontlássuk
a matyóhímezést a párizsi divat-toiletteken, mint
ahogy a rohamsisakokat leutánozták annakide-
jén szalmából és filcből a hölgyek, vagy kozák-
kucsmát csaptak a fejükbe az oroszországi ese-
mények aktualitása alkalmából.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról.)

Megszavaztak hét törvényjavaslatot. A Magyar Párt képviselője felszólalt az adóemelések ellen

Bucuresti. Saját tud. A Skoda-ügy után a következő törvényjavaslatokat szavazta meg a képviselőház:

1. A szerencsésjátékok szabályozása. 2. Háromszázhetvenkilenc milliós rendkívüli hitelnyitás. 3. Kétmilliárdos rendkívüli hitelnyitás a hadsereg felszerelése céljából. 4. Konszolidációs (funding) kölcsön kibocsátása. 880 millió értékben. 5. A földművelésügyi minisztérium felhatalmazása 5 millió lejes kölcsön megkötésére. 6. Az általános nyugdíjtörvény 54-ik szakaszának alkalmazása. 7. Több pénzügyi jellegű törvény egyes szakaszainak módosítása.

Ezután az állam függő adósságainak a rendezésére vonatkozó törvényjavaslat vitájára került a sor, amelynek során a Magyar Párt részéről Gál Miklós képviselő szólalt fel s nemcsak ezt a javaslatot bírálta, hanem támadta mindazokat az adóemelést célzó javaslatokat, amelyeket a kormány a költségvetéssel kapcsolatban szándékszik megszavaztatni.

Az adóbonokkal való fizetésnek több lehetőséget kell adni.

— A Magyar Párt nevében — mondotta Gál Miklós. — több ízben is kértem az adójegyekkel való adófizetés határidejének a meghosszabbítását és az ilymódon való adófizetés lehetőségének a kiszélesítését. Sajnálatos, hogy a jelen törvényjavaslat csak részben tesz eleget ennek a kívánságnak.

— Az adóbonokkal való fizetés lehetőségét ki kellett volna terjeszteni az 1932—1933 költségvetési évben hátralékban maradt adókra is. Ebben az évben is a korábbi konjunktúrasabb évek jövedelmei szerint állapították meg az adókat, amelyeket az adóalanyok, különösen pedig az iparosok, kereskedők és szabadfoglalkozásuk most az általános gazdasági válság következtében nem tudnak többé kifizetni százalékosan. Ha a kincstár ezeket a hátralékokat 100 százalékban és pedig készpénzben akarja behajtani, nem fog beszédni majdnem semmit sem. Ha azonban hozzájárul az adóbonokkal való fizetéshez, jelentős bevételhez jut.

Az adókievetés és a behajtás tuzsál.

— Az adóalanyok felkarolása és szaporítása kellene, hogy az állam pénzügyi politikája legyen. — mondotta Gál képviselő. — Ehelyett azonban az adókievetés szervek irreális jövedelmeket állapítanak meg; az adóbehajtó közegek pedig igen sok esetben megsemmisítően szigorú, sőt törvénytelen eszközökkel járnak el, úgyhogy az egész ország visszhangzik a tönkretett adózók panaszától.

— A pénzügyminiszter úr a most megvitatásra kitűzött javaslatokkal, amelyek különféle adóemeléseket tartalmaznak, eltért a libe-

rális párt alapvető kormányzati munkatervétől, amely az adóterhek megkönnyítését helyezte kilátásba.

A jelenlegi gazdasági válságban semmi sem indokolja a közterhek növelését, akár egyenes, akár közvetett adóról legyen is szó.

— Kétségtelen, hogy a közegészségügy nagy hiányokkal küzd, hogy a községi és megyei kórházak, sőt sok helyen az állami kórházak is, a legnagyobb szegénységgel és nyomorral küzdenek, mégis kifogásolnunk kell a javaslatot, amely 2 százalékos adóhányadot állapít meg a községek jövedelmeire, a közegészségügyi intézmények felsegítése céljából.

— Kifogásolnunk kell a közvetett adókat, amelyek az elsőrendű szükségességi fogyasztási cikkekre kivetett illetékekben, taxákban nyilvánulnak és általánosságban tilakoznunk kell mindennemű adóemelés ellen, bármilyen adó, illeték, vagy taxa legyen is az, mert a nép

Az angol király érdeklődött a berlini tárgyalások eredménye felől

Hazaérkezett Simon külügyminiszter. Beszámolója meghallgatására még aznap összeült a minisztertanács

Londonból jelentik: Simon külügyminiszter délután 4 óraker hazaérkezett. A repülőtéren egész sereg újságíró fogadta, de a miniszter azt mondotta, hogy jelenleg nincs semmi közölni valója.

A külügyminiszter még útja folyamán táviratot küldött Hitler kancellárnak. A táviratban őszinte köszönetet mondott azért a meleg és szíves fogadtatásért, melyben úgy a birodalmi kormány, mint a lakosság őket részesítette.

A külügyminiszter hazaérkezése után azonnal MacDonaldhoz sietett, akit megelőzőleg részletes táviratokban már tájékoztatott a Hitlerrel való tárgyalásokról. György angol király is feszülten érdeklődött a berlini tárgyalások fejleményeiről és jelentéstétel végett már a külügyminiszter hazaérkezése előtt magához kérette MacDonaldot.

A londoni sajtó még mindig nagyon óvatosan és tapintatosan szól a német-angol tárgya-

a jelenlegi pénzügyi helyzetben képtelen további terheket elviselni.

A képviselőházban törölték a nemromán nyelvű tégtáblákra és könyvelésekre tervezett külön adót.

Bucuresti. Saját tud. Az adóbehajtásról szóló törvénytervezet esütörtök délelőtti vitájánál Abrubbányai Ede szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a nemromán nyelvű cégtáblák és könyvelések külön megadóztatása alkotmányellenes. A további tárgyalások során a kormány részéről hozzájárultak a kérdéses szakaszok törléséhez. Csak a nemrománnyelvű könyvelések fordítási díja címén szednek külön díjakat.

lásokról. A Star fejezi ki határozottabban, hogy kétségkívül igen nagy nehézségekről van szó, amiket nem kell szépíteni, de túlozni sem szabad.

Még Simon hazaérkezése napján este 8 óraker a minisztertanács is összeült, hogy meghallgassa a külügyminiszter beszámolóját berlini útja eredményéről. A minisztertanácsból szerzett értesülések nyomán a Presse Association közli, hogy a kormány megelégedést érez a Hitlerrel való közvetlen érintkezés fölvetésén, mert ilyenformán rendkívül értékes tájékozódást nyerhetett. Szó van arról is, hogy Simon külön emlékiratot állít össze a berlini tárgyalásokról, s ezt az alsóháznak is bemutatja.

Franciaországban attól tartanak, hogy Németország oroszellenes állásfoglalásba sodorja Angliát.

Párizsból jelentik: A párizsi lapok egyhangzóan arról írják, hogy a berlini angol-német tanácskozás kimenetele Franciaországban nem keltett meglepetést. Az eredmény teljesen megfelel Hitler eddigi külpolitikai elveinek. Ez a találkozás — írják — ha tisztázza is némileg a helyzetet, a megoldást semmiképpen sem könnyíti meg.

A Temps szerdán este azt írja, hogy a német diplomácia áskálódása arra irányul, hogy Oroszországot elszigeteljék és kirekesszék a nagyhatalmak köréből. Ez a helyzet nyugtalanító Európa békéjére, mert könnyen az egyensúly felborulására vezethet. Anglia viszont az európai egyensúly-politika örökös harcosa volt, s így most is várható tőle, hogy Oroszország elszigetelésére nem fog segítséget nyújtani.

Bangha Béla:

Római útikalauz

Számos képpel, tervrajzzal és Roma színes térképével.

100 lei és portó.

Kapható az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

volt a „Három kis malac képeskönyve“ s azóta dalok, tréfák, versek szólnak a három kis malacról, szállóige lett belőlük s a farsang folyamán szerepeltek, mint jelmezek, továbbá alkalmi bar-ok lettek róluk elnevezve és zsuzsu formájában, mint táncrend is feltűnt a három kis malac különböző bálokon.

Még az elmaradt, de rendezői tervezetéseiben számtalanszor megvitatott pesti operabálon is szerepelt volna állítólag a három kis malac mint táncprodukció s a tánc végén az egyik proscenium páholyból leugrott volna a falánk farkas a malacok közé s aztán együtt ropták volna tovább a farsangi táncot a tánc történetét felvonultató különböző élőképek befejezéséül. Az ókori táncoktól napjainkig kétségkívül a legújabb tánc a három kis malac tánca, újabb, mint a slow-fox vagy a tangó, s apró szobrocskák, iparművészeti tárgyak, képek, brossok, zsuzsuk, levelezőlapok, menükártyák mind-mind ábrázolják, horfják, népszerűsítik a három kis malacot a kerek világon mindenütt. És lám, most már a tavaszi divat is reagál rájuk, tavaly imprimé volt a divat, virágos imprimé, ezidén a virágokat száműzzük és helyükbe felvonul, mint kelmeminta, a három kis malac azzal a mentséggel, hogy ha tavaly jó volt a virág, idén mint változatos újdonság, még jobb lesz az állat, illetőleg a három kis malac.

Ime a karrier, ami amilyen gyors, éppoly csodálatos, de mindamelllett érthető is, hiszen malacokról van szó, már pedig a malac másnak is, önmagának — szerencsét jelent. Épp ezért valóságos magától értetődő, hogy a szerencsés karrier pont a három kis malacé, nem pedig azoké a különböző ugyancsak kedves és mulatságos, de soha hasonló népszerűséget el nem ért figuráké, amelyeket évtizedeken keresztül itt, vagy ott kitaláltak és divatba hoztak az emberiség mulatságára. Max és Mörice, a kis Kohn, vagy a kis minimax, továbbá a Teddy-beer és legutóbb a Mickey Maus mind-mind édes, furcsa és népszerű figurák voltak, de — talán a legutóbbi kivételével — egy sem érte el azt a megtiszteltetést, hogy a hölgydivat is beengedje birodalmába. Igen, a Mickey Maus, mint csecsebecse vagy dísz-tű, itt-ott megjelent a hölgy ruháján, de mint kelme-minta soha. Fazzal szemben a három kis malac a zseniális rajzoló vázlatkönyvből betáncolt a kelmefestőgyárakba is, a könnyű nyári kelméken ott fog bokázni, mint tarka-barka minta, megtere nve az egészen szokatlan elnevezésű új anyagot, a malac-imprimét.

Különös ez abban a korban, mikor, mint szerencse is és mint pecsenye is, egyre ritkábban kopogtat be hozzánk a malac. De viszont a modern női ruhának tényleg van néha egy kis köze — a malacsághoz.

A magyar tömegek ünnepélyes állásfoglalása lesz a Magyar Párt vasárnapi közgyűlése

Pár nappal ezelőtt már beszámoltunk arról, hogy a Magyar Párt bihormegyei és városi tagozata vasárnap délelőtt 11 órakor a Kath. Kör nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Ennek a közgyűlésnek a jelentőségét nagyban emeli az, hogy megjelenik rajta Gyárfás Elemér, a Magyar Párt szenátora is, aki nagyszabású beszámoló beszédet mond a magyar kisebbség politikai küzdelmeiről. A szélső jobboldali mozgalmak oly zajos napjaiban, midőn minden egyes nép megtermi valamelyik politikai frakció oldaláról a kisebbségellenes támadásokat, feltétlenül szükség van arra, hogy a Magyar Párt is hozzájáruljon ünnepélyességgel fejtsse ki tiltakozását az igazságtalan akciók ellen. A vasárnapi közgyűlés ezért egyúttal a bihori magyarság méltóságteljes állásfoglalása is lesz a kisebbségellenes irányzatok ellen.

A közgyűlés iránt már előre is nagy érdeklődés nyilvánult meg, mert a megye és város apraja-nagyja részese akar lenni annak a nem

mindennapi élménynek, amelyet Gyárfás Elemérnek, ennek a kivételes felkészültségű és nagyszerű szónoki képességéről híres magyar szenátornak a beszámolója jelent.

Vidékről már is sokan jelentették be részvételüket a közgyűlésre és a jelekből ítélve, vasárnap délelőtt még a megye legtávolabbi részéből is besereglenek az érdeklődők a Kath. Körben tartandó közgyűlésre. Hasonlóképpen a város magyar társadalmának minden rétege is megmozdul és lelkes tömegekben sorakozik fel Gyárfás Elemér beszámolójának meghallgatására.

A gyűlésen dr. Markovits Manó nyug. főispán, megyei elnök fog elnökölni. Gyárfás Elemér beszámolóján kívül más felszólalás nem lesz a gyűlésen.

A beszámoló után az intézőbizottság fog ülésezni dr. Soós István városi elnök vezetésével ezen a gyűlésen Gyárfás Elemér felvilágosításokat fog adni egyes kérdésekben.

APOLLÓ MOZGÓ

5, 7 és fél 10 órakor: Szenciújság kétfős műsor:

1. Pünkösdi királynő: Sylvia Sydneyei.

2. A dzsungel rabjai: Claudette Colberttel.

Németül beszélő slágerek.

Délután 3 órakor

GRETA GARBO

Krisztina királynő

Mérsékelt helyárak!

A nemzeti parasztpárt bihormegyei tagozata kizárta tagjai közül a Vaidaféle mozgalom híveit

A bihormegyei nemzeti parasztpárt állandó választmányára március 26-án Roxin Tivadar dr. alelnök vezetésével ülést tartott, melyen jelen voltak Crăciun Andrei főtitkár, Maghiar Augustin kanonok, Maior Gheorghe esperes, dr. Popa Theodor volt képviselő, dr. Matei Joan volt szenátor, Niste Jacob nagybirtokos, Popescu-Ceica Gh. képviselő, dr. Ciavici Augustin volt szenátor, dr. Vaida Cornel ügyvéd, dr. Réti Alexandru ügyvéd, Surducan Traian ügyvéd, Nistor Josif esperes, Persigan Josif nyug. tanfelügyelő, dr. Dejeu Aurel ügyvéd, Neagu Traian vendéglős, Mihutzia Gavril tanító, Dădărlat Constantin és Vaida Virgil iparos. Távol voltak az állandó választmány tagjai közül dr. Triff Titu ügyvéd, dr. Pop Romul és dr. Popovici Petre. A jelenlévők — Mihutzia és Dădărlat, mint érdekelték kivételével — egyhangúlag határozatot hoztak, melyben dr. Popovici Petre és társait pártfegyelemsértő eljárásuk miatt azonnali hatállyal kizárták a pártból. A fegyelemsértés ténye az volt, hogy visszautasították a Lupuval való fúzió ünneplését, sértő táviratot intéztek Mihalache és Lupu címére, a megyei párttagozat elnökségéről „letett”-nek minősítették dr. Crisan Gheorghet és dr. Popovici Pétert választották elnökké, hamis közlésekkel a párttagozat többségének tüntették fel magukat. Az állandó választmány ezt a pártbontó kísérletet a pártfegyelem legsúlyosabb megsértésének minősítette, s azért mondta ki az illetőknek a pártból való azonnali hatályú kizárását. A kizárás a következőkre vonatkozik: dr. Popovici Petre, Popovici Cornel, Mihutzia Gavril, Dădărlat Constantin, Bursariu

Alezandru Ielkész, Ilie Teodor, Borea Teodor, Barna Augustin, Popescu Halmăgel Laurentiu, Moldovan Jonel, Centea Emil, dr. Ouai Joan és Bologan Gheorghe.

A „Quadragesimo Anno” a Katolikus Kör harmadik böjti délutánján

A Katolikus Kör vasárnapi kulturdélutánján Kovács Kandid ismerteti azt a korszakalkotó apostoli levelet, melyben XI. Pius pápa megadja azokat az irányvonalakat, melyek betartása mellett lehet a mai gazdasági válságból a társadalmat kivezetni. A tőke és munka, igazságos bér, a munkás és családjának lét-szükséglete, a proletársors megszüntetése, új társadalmi rend stb. kérdései elevenednek meg a neves szónok előadásában.

A kulturdélután részletes programja a következő:

Sik Sándor: *Imádság a hegyen* című költeményét szavalja dr. Popity János ügyvéd.

Brahms: *A testvérek és Tavaszi dal*-át énekelik Hermann Ilus és Szűcs Ili, a Patkó zeneiskola növendékei.

Quadragesimo Anno-ról előadást tart Kovács Kandid.

Kéry Olga, Weisz József tanítványának hegedűjátéka.

Kezdeté d. u. 5 órakor. Belépődíj nincs.

* Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori fel-telődése, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítségnyújt.

Egy ismeretlen nevű „festő” elplagizálta a Délamerikában élő Mund Hugó képét

A Clujon megjelenő *Független Újság* legutóbbi számában érdekes technikájú rajz jelent meg. Hármas női fej van rajta s aki a képet látja, nyomban Mund Hugó mesteri rajzójára gondol. Mund — aki Ferenczy Károly egyik legtehetségesebb növendéke volt a pesti Képzőművészeti Akadémián, — 1920 táján került Oradeára és feleségével, Dömötör Gizellával az erdélyi piktúra legerősebb egyéniségeivé fejlődtek. Mund főleg ceruzarajzival tünt fel, olyan sajátos technikával és fel-fogással dolgozott, hogy széles körben tette becsültté nevét. 1929-ben Dél-Amerikába vándorolt ki s azóta ott is nevet szerzett nagyszerű, egyéni műveivel.

A *Független Újság*ban megjelent rajz alatt azonban Darki név áll s a kép címe: „Musica Sacra”.

Darki úr nevét sohasem hallottuk és nem ismerik itteni művészkörökben sem. Ellenben a kép, amit jogyzett s amely a cluji lapban megjelent, — hajszálhíra Mund Hugónak egyik oradeai gyűjtő tulajdonában levő képe.

Ezekután kétségtelen, hogy a *Független Újság* jóhiszemű szerkesztőjét félrevezették, bár Clujon ép oly jól ismerik Mund művészetét, mint erdélyszerte mindenütt. A dolog mindenestre tisztázásra vár a szerkesztőség részéről és ha tévedés történt, javítandó.

Szent József ünnepe a Központi Katolikus Legényegyletben. A helybeli Központi Katolikus Legényegylet március hó 31-én kegyelettel ünnepli meg Szent Józsefnek, az iparosok és kézművesek védőszentjének ünnepét. Ez alkalomból vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes szentmise lesz a Szent László templomban, melyen az egyesület pártoló és rendes tagjai közösen járulnak a szent gyónás és áldozáshoz. A kóruson közreműködik a Liszt Ferenc Zenekar. Este 9 órakor társasvacsora és évi közgyűlés, melyen az egylet összes tagjai résztvesznek. Egy teríték ára borral együtt csak 20 lei.

Előkészítették a Királyhágómelléki református egyházkerület május 28-iki közgyűlését. Szerdán az oradeai református püspökségi hivatalban a Királyhágómelléki református egyházkerület közgyűlését előkészítő bizottságának nyugdíjbizottsági és pénzügyi bizottsági ülése folyt le. A nyugdíjbizottsági ülésen Csernák Béla egyházkerület főjegyző elnökölt. Letárgyalták a nyugdíjalap költségvetését és a zárszámadást. A zárszámadás felülvizsgálására kiküldötték dr. Harscsár Géza egyházkerületi ügyészt és Jakab Viktor beuiasi lelkészt. A pénzügyi bizottság dr. Soós István egyházkerületi világi főjegyző elnökele alatt ülésezett. Dr. Soós István előterjesztette az egyházmegye jövő évi költségvetését és a múltévi zárszámadást. A zárszámadás felülvizsgálására alakult albizottság tagjai lettek dr. Harscsár Géza és dr. Soós István. Ezután szakbizottsági gyűlés volt, amelyen a fegyelmi kérdéseket tárgyalták le és megállapították azokat a fegyelmi szabályokat, amiket a közgyűlés elé fogynak terjeszteni. A közgyűlést május 28-án tartják meg. Előzetesen az egyes egyházmegyék tartanak közgyűlést. A bihori egyházmegye április 25-én tartja közgyűlését.

Nótadélután a Ref. Leánygimnáziumban. Vasárnap délután 6 órai kezdettel nagyszerűnek ígérkező nótadélutánt rendeznek a Szilárai Mihály vegyeskar, a Gutenberg Dalkör és az Erkel Zenekör. E három egyesület már eddigi szereplései során is megmutatta, hogy olyan műsorral kedveskedik a dalszerető közönségnek, amely minden igényeket kielégít.

Wurst Utóda cég
Oradea, Blv. Reg. Ferdinand 7/b.

Fűszer- és csemegekereskedésében legolcsóbban szerzhető be mindennemű böjtös és liszteráru.

Azuga ruszli 1 hordó 130.—, 1 drb 150, 2.—. Oste óriás 14.—, 16.— Bismark óriás 15.—. Majonezes halsaláta, zacusca, olajos főzelék-konzervek, sajtok, valódi lila turó, friss étolaj 1 liter 40.— lei.
Aradhegyaljai borok, 1 liter rizling 16.— lei.

Lep
a le

Az 1931-ik szüntetik.

București. S
ár röviden
Lepádatu vallás
ben ismertette
papság iránti go
adott okot, hog
oldalról panasz
kérdésben, s az
ban is külön
görögkeleti lelke
ról panaszolt.
Alábbiakban
ter beszédét.

A tiszáz
csökkenté
miniszteri

— Az 1934-
sónál, — mondo
bléma az 1931. c
zati adó törlése
venni a költség
ségvetési év ut
jában mentesít

Az eg
felügy

Lepádatu it
nok leltározásár
rámutatott azok
ségezzé tettek.

— Szükség
közvetlen kez
őrzése szempont
hogy mértéka
elosztásánál. H
mértékadó ebbe
aránya, az egyh
egyházak valós
fontokat nem l

— Jorga 19
számárányának
az államsegélye
mény az volt, h
következő évber
csikarni ennek
kormánytól, am
súlyt és a többi
föltakozását vo
számárány kriti
kalmazása előny
kat a szegények
számláló román
kritériumának a
kos csökkentést
pes református
unitárius pedig
egyház sokkal g
körülmény tilta
nösen Svájoban
xönség körében
hittestvérei éne

A többség
szegényel

— Most lás
az egyházi vag
vény eredménye
rendkívül érték
miztériumnak.

Lepădatu vallásügyi miniszter beszéde a lelkeszi javadalmak rendezéséről

Az 1931-ik évben behozott áldozati adót lassanként megszüntetik. Egyébként összesen száznegyvenmillió levonással kevesbítik az egyházak államsegélyeit

București. Saját tud. Tegnap számunkban már röviden jeleztük, hogy a szenátusban Lepădatu vallásügyi miniszter nagyobb beszédében ismertette az országos költségvetésnek a papság iránti gondoskodását. A beszédre az adott okot, hogy a szenátusban is görögkeleti oldalról panaszos előterjesztést tettek ebben a kérdésben, s azonkívül a minisztert hivatalában is külön küldöttség kereste fel, mely a görögkeleti lelkeszek siralmas anyagi helyzetéről panaszkodott.

Alábbiakban részletesen közöljük a miniszter beszédét.

A tízszeres költségvetési csökkentés hatása a kultuszminiszterium kiadási szükségleteire

— Az 1934—35-iki költségvetés összeállításánál, — mondotta Lepădatu — számomra probléma az 1931. és 1932. években bevezetett áldozati adó törlése volt és sikerült is 30 milliót felvenni a költségvetésbe, hogy legalább a költségvetési év utolsó négy, illetve három hónapjában mentesítse a lelkeszi államsegélyeket ez

áldozati adó alól. Ezzel és más kisebb összegekkel az 1934—35. évi költségvetésben megkezdődött a papságot ért méltánytalanságok orvoslása és én bevallom önöknek, azt reméltem, hogy a költségvetésben továbbhaladtunk a feljavítások útján. De sajnos, csalatkoztam. A most végződő költségvetési év nagy defizitit zárol s ezenkívül a hadfelszerelés újabb áldozatokat követel, úgyhogy a pénzügyminiszter minden minisztérium költségvetésének 10 százalékkal való leszállítását kérte.

— Én annak ellenére, hogy a kultuszminiszterium költségvetése majdnem kizárólag személyi kiadási tételekből áll, annak ellenére továbbá, hogy a kért 10 százalékos csökkentésnek megfelelő 50 millió lei külön összegben kívül még szükségem lett volna 90 millióra, hogy az egész 1935—36. költségvetési évre törölhessem az áldozati adót, vállalkoztam a pénzügyminiszter kérésének a teljesítésére, mert megkövetelte ezt tőlem román lelkiismeretem és mert az egyházi vagyonok és lelkeszi jövedelmek kimutatásáról szóló törvény lehetővé tette számomra, hogy e vagyonok és jövedelmek részben való beszámításával az államsegély igazságos elosztását megvalósítsam.

Az egyházi vagyonok leltározása az államfelügyelet érdekében és az állami segélyezés rendezése végett

Lepădatu itt ismertette az egyházi vagyonok leltározásáról szóló törvény előnyeit, majd rámutatott azokra az okokra, amelyek ezt szükségessé tették.

— Szükséges volt ez a sok milliárd értékű közvagyon kezelésének legfőbb állami ellenőrzése szempontjából is, de leginkább azért, hogy mértékadó legyen az államsegélyek elosztásánál. Három szempont lehet ugyanis mértékadó ebben a tekintetben: a hívek számaránya, az egyházak tényleges jövedelmei és az egyházak valóságos szükségletei. Ezeket a szempontokat nem lehet egymástól elválasztani.

— Jorga 1932-ben megkísérelte a hívek számarányának figyelembevételével osztani el az államsegélyeket az egyházak között. Az eredmény az volt, hogy a görög katolikus egyház a következő évben 16 millió többletet tudott kifizetni ennek alapján a nemzeti parasztpárt kormánytól, ami teljesen felborította az egyensúlyt és a többi egyházak elégedetlenségét és tiltakozását vonta maga után. Ezenkívül a számarány kritériumának függetlenül való alkalmazása előnyben részesíti a gazdag egyházakat a szegényekkel szemben. Így a több hívőt számláló római katolikus egyház a számarány kritériumának alkalmazásával csak 13 százalékos csökkentést szenvedett, míg a kevésbé népes református egyház 67 százalékos veszítet, az unitárius pedig 77 százalékos, noha a katolikus egyház sokkal gazdagabb a két utóbbinál. Ez a körülmény tiltakozásokat eredményezett, különösen Svájcban és az amerikai angolszász közösség körében, ahol ezeknek az egyházaknak hittestvérei élnek.

A többségi nemzeti egyházak szegényebbek, mint a kisebbségek

— Most lássuk — folytatta a miniszter — az egyházi vagyonok leltározásáról szóló törvény eredményeit. Az eljárás nehéz volt, de rendkívül értékes, nagy anyagot szerzett a minisztériumnak. A nemzeti (görögkeleti és görög

majd a constantai, buzai, bucureștii, romani, ramnici püspökségek után a cluji, sibiui és legvégül a huși argeși, iași és aldunai ortodox püspökségek.

— Ez adatok birtokában állapítottuk meg, hogy az 50 milliót kitevő költségvetési csökkentést, amelyhez, mint mondtam, 90 millió előteremtésének a szükségessége járul, az áldozati adó törlése címén, hogyan oldjuk meg? Ez a 140 millió különbözet fedezetet nyer a klérus tagjainak személyes jövedelméből aszerint, amint azok a leltározási eljárás folytán ismeretesek.

Ez a 140 millió levonás, viszonyítva az ortodox, a görög katolikus és a kisebbségi egyházak összjövedelméhez, így oszlik meg: 82 millió esik az ortodox egyházra, 14 millió a görög katolikus egyházra és 44 millió a kisebbségi egyházakra.

Viszonyítva azután ezeket a globális összegeket, az egyes egyházmegyék jövedelméhez, a következő százalékos eredmények állottak elő, amelyek szerint ezek az egyházmegyék hozzá kell, hogy járuljanak a hiányzó összeg fedezéséhez; *ortodox egyházmegyék*, csak az erdélyiek, közöttük Sibiu 13 százalék, Cluj 14 százalék, Oradea 19 százalék, Caransebeș 24 százalék, Arad 31 százalék. Legmagasabb a *Chisineuie*: 47.5 százalékkal.

A görög katolikus egyháznál: Lugoji püspökség 17 százalék, Maramureș 19 százalék, Blaj 20 százalék, Oradea 25 százalék, Cluj-Gherla 27 százalék.

A kisebbségi egyháznál: Lutheránus egyház: aradi szuperintendens 69 százalék, sibiui püspökség 92 százalék; református egyház: cluji egyházkerület 34 százalék, oradeai egyházkerület 58 százalék; a római katolikus egyháznál: örmény adminisztráció Gherla 17 százalék, bucureștii érsekség 19 százalék, iași püspökség 25 százalék, szatmár-nagyvárad 32 százalék, albauljai 37 százalék; timișoara 66 százalék, unitáriusoknál: cluji püspökség 29 százalék.

Ezek azok a százalékos összegek, amelyekkel minden püspökség hozzá kell, hogy járuljon alkalmazottjainak személyes jövedelméből azokhoz a fizetésekhez, amelyeket az állam ad a hozzájuk tartozó egyházi alkalmazottaknak. Ez a tisztán matematikai eredmény. Ezek az összegek azonban a költségvetés alkalmazásával körülbelül 40 százalékkal csökkentetnek, tekintettel arra a kötelezettségre, amit a kormány a miniszterelnök úr által vállalt s amely szerint ebbe a hozzájárulásába nem számítatik bele a kultuszminiszterium számára kötelező 10 százalékos költségvetési csökkentés.

Igy tehát tulajdonképpen a klérus személyes jövedelmének a beszámítására csak a rendkívüli áldozati adó teljes törlése során szükséges kiegészítés előterjesztésének alkalmazásával kerül a sor. Ez méltányos, igazságos, törvényes el-

katolikus) egyházak vagyoni helyzete általában kedvezőlenebb szemben a többi egyházakéval, amelyek a múltban nekik kiváltságokat nyújtó uralom alatt éltek. A kisebbségi egyházak után következnek a görög katolikus és végül az ortodox egyház.

A kisebbségiéknél ez a sorrend vagyonság tekintetében: luteránus, katolikus, református, unitárius egyház; a görög katolikus püspökségek között pedig a sorrend ez: gherlai, cluji, oradeai, blaji, maramureși, lugoji püspökség. Az ortodox püspökségek között a besszarábiaiak a leggazdagabbak; utánuk mindjárt az aradi, caransebeși, oradeai püspökségek következnek,

A párizsi hármass konferencia résztvevői.

Balról jobbra: Suvich olasz államtitkár, Laval francia külügyminiszter és Eden angol főpalesztér.

járás lesz. Bizonyos, hogy ezt az eljárást azok, akik nagyon szegények voltak eddig, megelégedéssel fogják fogadni, azok pedig, akik előnyösebb helyzetben voltak, kifogásolni fogják. De ennek a rendszernek a becsületes alkalmazása idővel meg fogja nyugtatni a kedélyeket. Az én lelkiismeretem nyugodt.

A földreform hatása az egyházi vagyonok alakulására

Lepádatu ezután részletesebben ismertette az egyházi vagyonleltározás eredményét. Különösen a földbirtokoknak van ezek között nagy jelentőségük.

— Tudvalevő — mondotta, — hogy a bir-

A görög katolikusok álláspontja az egyházi államsegélyek dolgában

A görög katolikusok egyházpolitikai lapja, az *Unirea*, március 23-iki számában *Igazságtalanság küszöbén* cím alatt ír cikket arról a kérdéssel, amit Lepádatu miniszter a fentiekben fejtegetett. A cikket a következőkben közöljük:

A görögkeleti egyház vezetősége a minapig költségvetési kitavaszkodás álmaiban ringatta magát. Teljes alázattal azt tervezte, hogy ütéssel mérjen a többi egyházakra. Elfelejté azt a nagy igazságtalanságot, amely alatt az egész papság vergődik.

Most azonban felriadtak. Igazi rémület. Izgatott gyűlések a szinódusban. Küldöttség, küldöttség hátán a vallási miniszternél és miniszterelnöknél. Rendkívüli gyűlésre való sürgős összehívása a görögkeleti papságnak.

Mértéken felül igazolt az ijedelem, mert az, ami az új költségvetésben készül az egyházak és a papság ellen, igazi katasztrófa. Dorongütés az igazság fejére. Az eddig viselt kicúfolások és megaláztatások közt a legnehezebb. A legfájdalmasabb. Minthogy a leggyengébbekbe ütözködik. A legigazságtalanabban kezelték. A legszegényebbekbe. Akik mégis elég erőt találtak hitükből, hogy tovább küzdjenek a helyen, ahova küldték. A szolgálknál is rosszabbul fizetett lelkészek új fizetéslevonást szenvednek. Rendkívüli nagyot. Elsősorban is tíz százalékot. Aztán a helyi jövedelmek vonatkozására le a fizetésből. Azért, hogy az állam aztán majdnem semmit sem adjon. Minthogy — így mondta a miniszterelnök úr — a jelen pillanat követelménye, hogy elvonva mások szájától és irgalom nélkül levonva, a hadsereget lehessen felszerelni.

Megértjük teljesen a papság riadóját. Ertjük a kormányelnök legmagasabb érvének egész súlyát. Megengedjük magunknak mégis, hogy az egész papsággal együtt felhívjuk figyelmét egynéhány elemi igazságra, amelyeket nem lehet elfelejtetni a nagy érdekek veszedelme nélkül, amelyekről a kormány azt hiszi, hogy csupán tankokkal és ágyúkkal megmenthetők.

Először is: a papság készen áll, hogy meg-

PAUL CLAUDEL:

A SELYEMCIPŐ

Olyan ez a könyv, akár egy látomás és a szerző Paul Claudel maga. Claudel gigantikus hegyoromként mered az irodalmi élet világában Homérosz, Dante és Shakespeare mellé. Ebben a regénydrámájában páratlan művészetének filmvetítésében ragyog a barokk kor fantasztikus és tarka földrömbje, — spanyol conquistadorok, jezsuiták, kalandorok és tengeri rablók közt fut az édes és gyönyörű Dona Prouhéze története.

Ara: tűzve 95 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

tokok nagyrésze a földreformokból, főként a legutolsó földreformból ered. Az ortodox egyháznak összesen 77.000 hektár birtoka van, a görög katolikus egyháznak 26.000 hektár, a kisebbségi egyházaknak: 20.000 hektár. Ha hektáronként csak 1300 lei jövedelmet számítunk, máris majdnem 40 millió lei az egyházak jövedelme földjeikből.

Végül megemlítette a miniszter, hogy az ortodox lelkészek egyesülete azt a javaslatot tette, hogy inkább vegye el az állam az összes földeket és fizesse a lelkészeket úgy, mint a tanterület tagjait. Ez a megoldás azonban, — fejezte be Lepádatu — nem látszik célravezetőnek.

hozza a hazáért a legnagyobb áldozatot is. De kívánjanak tőle igazságos áldozatot. Ugy, mint a többi állami alkalmazottól. Ezek óta sokkal mostohább elbánásban részesült. Milyen igazság nevében lehet sújtani most újlag megint súlyosabban, mint a többiekét? Mert a mostani fizetésüket is már kicsire szabták az állítólagos plébániai jövedelmük miatt. Most ezeket még egyszer leszámítják a fizetésből. Miféle logika ez?

A hazát meg kell menteni. Helyes. Azt hiszi azonban a tisztelt kormány, hogy egyedüli ereje az ágyukban van? Vajjon békében éppennygy, mint háborúban a nemzet lelkifegyezete nincs legalább annyira jelentőségteljes? Számot vet azzal a kormánnyal, hogy milyen lenne az ország képe, ha a milliók lelkéből hiányoznék a hit vígasza és az Istenben való bizalom féke? Mi fejlődne abból a végtelen keserűségből, amely dagasztja a szíveket? Békében

Titulescu Pozsonyban és Bécsben

Mi lesz a kisantant állásfoglalása Bécs, Budapest és Szófia fegyverkezési egyenjogúsága igényével szemben

Pozsonyból jelentik: Szerdai fogadtatása alkalmával feltűnő volt, hogy Titulescu milyen melegen nyilatkozott a polgármester üdvözlő beszédjére. Többi között azt a kijelentést tette, hogy Belgrádban is, csehszlovákiai útján is úgy érezte magát, mintha otthon volna. Aztán Benesre utalva jelezte, hogy milyen elválaszthatlan barátság és együttérzés fűzi őket egymáshoz.

— Mi ketten egyek vagyunk, — mondotta Titulescu.

A kisantant két külügyminisztere különben itt, Pozsonyban délelőtt 11 órától kezdve este 7 óráig folytatta megbeszéléseit. A sajtónak azt a közlést adták, hogy mindenben egyezik a felfogásuk. A helyzetet rendkívül komolyan tartják, de nem reménytelennek. Mindenképpen meg kell akadályozni azt, — mondották — hogy Európa népei két ellenséges táborra szakadjanak.

Este Titulescu továbbutazott Bécs és Párizs felé. Benes visszatért Prágába.

Prágából jelentik: A *Prager Presse* közléseket hoz a pozsonyi találkozó alkalmából arról, hogy mi lesz a kisantant várható állásfoglalása a német önálló fegyverkezés dolgában. Eszerint a kisantant formális külön tiltakozást nem tesz a német kormánynál, de a Népszövetség rendkívüli tanácsulése alkalmával ezt a tiltakozást elő fogja terjeszteni. Viszont további lépést nem tesz, hanem csatlakozik a nagyhatalmak megállapodásához. Más a helyzet azonban Ausztriával, Magyarországgal és Bulgáriával szemben, mely államok a német lépés folytán szintén fegyverkezési egyenjogúságot igényelnek. Ez igényel szemben a kisantant államai elutasító állásponton vannak s a Balkán-szövetség is ellene fog mondani. Az elutasítás

Bozsák sodronyáru-gyár **Oradea** nr. Cantemir 57.

Telefon: 110.

Ajánlok legolcsóbbtól legdiszesebb kivitelig kerítésfontozat, kertek, baromfiudvarok, szőlők stb. bekerítésére. Vaskapuk, ajtók, sodronyfontat betéttel. **Sodronyszövetek malmaszati célra.** Kívánatra ingyen és bérmentve árjegyzék és mintakollekció.

és háborúban egyaránt fenyegetve ökölbe szorulnak azok a kezek, amelyek nem fonódnak imára. Azonban a kormány és az ország nagyon jól tudja azt, amit megállapít Stelian Popescu az *Universul*-ban írt értelmes cikkében, hogy: „a papság szerepe nagyobb, mint az összes többi állami fizetéses kategóriák, amelyek közvetlenül érintkeznek a néppel!” Ennek következtében milyen törvény és milyen nemzeti érdek rendeli, hogy ilyen barbár módon üssék éppen ezt a lelki hadsereget? Azért-e, hogy abba a fájdalmas helyzetbe kerüljön, hogy ne tudja teljesíteni küldetését, mert meg kell keresnie a mindennapi kenyeret?! Es kinek használ ez a megaláztatás, amely hivatalból alássa a lelkész tekintélyét?

Nem tudjuk elhinni, hogy lábbal tapossák ezeket a nyilvánvaló dolgokat. Különösen most nem. Igen rosszak az idők. És igen szomorúak a kilátások. Az a kormány, amely ezt elfelejtene, igen nehéz felelősséget venne magára. Isten és a nemzet előtt.

indoka az, hogy az említett lefegyverzett államok újra fölfegyverkezése nem egyeztethető össze a kisantant biztonsági érdekeivel, különösen a Csehszlovákiáéval. A kisantant azonban hajlandó arra, hogy Bécs, Budapest és Szófia államai részére védelmi könnyítéseket adjon; azonban ezt is csak európai általános biztonsági egyezmény keretében.

Bécsből jelentik: Titulescu a bécsi vasúti állomáson beszélgetést folytatott közeli uti terveiről. Most Párizsba utazik. Két hét múlva Moszkvába tervez utazást, ahonnan visszatérve elsősorban Ausztriában kíván tárgyalásokat folytatni az osztrák kormány vezetésével.

Megkapóan bájosak

KRANE ANNA bárónő:

A Házaceli

cimmel

IJJAS ANTAL fordításában

most megjelent legendái Krisztus Urunkról.

Képes fedőlappal 141 oldal. Ara 75 lei.

Kapható könyvosztályunknál

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlapon: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 502.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint élénk északi szél, változó felhőzet, északi és keleti záporok várhatók, a hőmérséklet súlyyedsével.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 14.86 fél, Newyork 309 háromnyolcad, Brüsszel 68, Milánó 25.57 fél, Madrid 42.20, Amszterdam 208.90, Berlin 124.05, Bécs — schilling 56.80, Prága 12.91, Varsó 58.25, Belgrad 702, Bucuresti 305.

(Bucuresti.) Valutaárfolyamok: Francia frank 6.60—6.90, dollár 98—112, svájci frank 32.55—33.40, belga frank 23.50—23.80, fontsterling 470—480, hollandforint 67—69, csehkorona 4—4.50, schilling 23—24, zloty 18.80—19.50, dinár 2.20—2.50, léva 0.90—1.10, pengő 24—27, marka 39.50—41.50 pezeta 13.55—14 lei.

Értékpapírok: stabilizációs kötvény 57 fél, kisajátítási kölcsön 44 fél, beruházási kölcsön 58, adóbon 36.70, Nemzeti Bank 4825, Banca Romaneasca 330, Mica 1475, Letea 674, Resita 558, Astra Romana 725, Credit Minier 300, Steaua Romana 395—400.

Erzsébet görög királyné a Bánságban. Timisoara. Saját tud. Erzsébet görög exkirályné szerdán reggel Timisoara-ra érkezett, majd Banlocra utazott. A volt királyné tudvalevőleg harminckettől millióért megvásárolta a gróf Karátsonyi-féle birtokot s ennek megtekintésére jött a Bánságba. Péntekig marad a birtokon. Nistor Dimitrie dr. prefektus már előbb leutazott Banlocra, hogy a királynét, mint új megyebeli birtokost üdvözlje.

Közigazgatási tisztviselők nyelvvizsgálója. Zălau. Saját tud. A múlt évben 146 kisebbségi közigazgatási tisztviselő közül 70 keresztül ment. Kedden hatvanat, akik 5-ös, 6-os jegyet kaptak újra nyelvvizsgálóra állítottak. A vizsga folyik.

Négy millió plakátot küldtek szét a világra a Budapesti Nemzetközi Vásárról. Budapestről jelentik: Szerdán indították utnak a Budapesti Nemzetközi Vásárról szóló négy millió plakátot, amelyeket 64 államban helyeznek el. A négy millió plakátot épügy, mint az ugyanannyi prospektust 18 nyelven szövegezték meg. A külföld érdeklődése máris igen nagy a május 4-én kezdődő és 12-ig tartó Budapesti Nemzetközi vásár iránt, amely bizonyára ezidén is százazres tömegeket fog a magyar fővárosba vonzani.

Nagy szenzációja Bécsnek a Hofburg lakóinak kitélése. Bécsből jelentik: Egész Bécs arról beszél, hogy a császári vár, a Hofburg lakói május elsejére felmondást kaptak. A Hofburgban ugyanis az összeomlás és a forradalmak óta lakásokat és irodákat rendeztek be, ebben a gyönyörű palotában és ennek is a legkonzervatívabb szárnyában adtak lakást a nagy bécsi lakáshiány idején Reinhardt Miksának, Németh Máriának, Pataky Ferencnek, a bécsi helyi nagyságok közül Helletsgruber operanékesnőnek és Höblingnek, a Burgszínház tagjának. Most mindezek, valamint a bérlő irodák is, felmondólevelet kaptak. Az indokolás, a felmondó levél végén, még nagyobb izgalmat okozott: „felmondjuk a helyiséget — így szólott a levél — mert más célunk van vele”. Mi lehet ez a cél? — ez nem kétséges és a „felmondásnak” pillanatok alatt híre ment Bécsben. A Hofburgot kiürítik, ez tény — de nem azért, ami miatt legitimisták és antilegitimisták gondolják, hanem azért, hogy az osztrák állam újonnan alakított testőrgárdájának és tisztikarának megfelelő elhelyezést biztosíthassanak. Itt említjük fel, hogy Jenő főherceg, aki a császári ház megbízottja, hogy úgy mondjuk: „helytartója” Bécsben s aki névleg Gumpoldskirchenben lakik, de a valóságban igen sok időt tölt Bécsben, vasárnap délelőtt megtekintette a nagyszerű magyar népművészeti kiállítást, este pedig gróf Menndorff-Pouilly, volt londoni osztrák-magyar nagykövet, gróf Apponyi Albertné fivére, az angol király személyes jóbarátja társaságában egy földszinti páholyból végignézte a bécsi Operaház előadását.

A Magyar Párt gyergyói és cluc-megyei határozatal. Mercurea-Ciuc. Saját tud. A Magyar Párt clucmegyei elnöki tanácsa majd a gyergyói járás nyolcvantagú intézőbizottsága dr. Pál Gábor orsz. képviselő elnökelete alatt gyűlést tartott. A gyűléseken dr. Pál Gábor az utóbbi hónapok alatt felmerült közérdekű eseményekről nyújtott részletes tájékoztatást. Foglalkoztak még a Magyar Párt részére beszedett tagdíjak lefoglalása, a párt népirodája ellen román ügyvédek részéről emelt kifogások, a gyergyói népiroda létesítése, a gyergyói ifjúsági szakosztály megalakítása, római katolikus iskolai épületek elvétele, valamint a Magyar Párt clucmegyei közgyűlésének és a helybeli városi tagozat újralakulása ügyével is. A sibiui tagozat átiratára vonatkozólag azt állapították meg, hogy az abban foglalt javaslatok csak részben fogadhatók el és e felfogásról a párt központját értesíteni fogják.

Kosztolányi Dezső 50 éves. Budapestről jelentik: Kosztolányi Dezső a napokban ünnepelte ötvenedik születésnapját. Ez alkalomból nemcsak a magyar írók, hanem Európa több kulturálmánának írói keresték fel üdvözléseikkel a kitünő költőt, író és műfordítót.

Zălau nem hagyja magát. Zălau. Saját tud. A megyeszékhely elvitelének megakadályozására a kereskedők és iparosok gyűlést tartottak, melyen megszervezték Simleul-Silvaniei akciójával szemben az ellenakciót s ennek elnökéül Belizare Alexandrescu alpolgármestert választották meg. Elhatározták, hogy pénz és aláírásokat gyűjtenek, népgyűlést hírdetnek s bizottságot küldenek a megye liberális férfaiából Bucurestibe. Végül tiltakozó táviratokat küldöttek a miniszterelnöknek, a belügyminiszternek Bratianu Dinunak, a liberális párt elnökének.

Hosszulejárati gazdasági szerződés Németország és Románia között. Berlinből jelentik: Szerdán történt meg a hivatalos aláírása annak a német-román egyezménynek, mely a két állam között a letelepedési, kereskedelmi és hajózási ügyek kölcsönös rendezésére vonatkozik. A világháború után ez az első hosszabb lejárati szerződés Románia és Németország között. Német részről Schacht birodalmi bankelnök és birodalmi gazdasági miniszter, román részről Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter volt a szerződés aláírója.

A jegyzőrnök megivott egy liter rumot és szőnyeghalt. Csütörtökön délelőtt telefonon jelentette a dragănești osendőség az oradeai ügyészségnek, hogy az ottani kocsmában Perva Emil 24 éves jegyzőségi írnök egy liter rumot egyszerre megivott és alkoholmérgezésben pár perc múlva meghalt. Az ügyészség megadta az engedélyt a temetésre.

Reinhardt társulatát a diákság ki-zavarta Jugoszláviából. Ujvidékről jelentik: Kedden este Reinhardt társulata Liane Haiddal és Felix Bressarttal Ujvidékre érkezett. Első előadásukat a szerb ifjúság megzavarta. Az előadást még végigjártatták, de a tervezett egyhetes turné helyett rögtön másnap visszautaztak Bécsbe.

Védvám külföldi menyasszonyok ellen. A palesztinai mohamedánok főtanácsosa körrendelést figyelemztette az eladó leányok szüleit, hogy a menyasszonyok ára annyira emelkedett, hogy a fiatal arabok kénytelenek Szíriából nő-sülni. Eppen ezért célszerűnek tartaná, ha az árakat egységesen mérsékelnék. A randeletnek egyelőre nincs fogantatja, a leányok apák tiltakoznak az árleszállítás ellen és a szíriai menyasszonybehozatal ellen magas védvám felállítását sürgetik.

Az Erdélyi és Bánáti Népkisebbségi Ujságíró Szervezet készpénzsorsjátéka.

Sorsjegyek kaphatók mindenütt!

Egy sorsjegy csak 50 lei.

Postai rendeléseket azonnal eszközöl a központi sorsjegyiroda:

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Str. Regina Maria No. 42. — Postai csekk: 40050.

Egyetlen huzás 1935 május 12-én.

Postai rendeléseknél kérjük azon újságra hivatkozni, melyben a sorsjátékról olvasott.

Ügyvéd-sztrájk. Turda. Saját tud. A turdai ügyvédek sztrájkba léptek, mert az igazságügyminiszter megszüntette az ügyészség második osztályát.

* Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közismert természetes „Erenc József” keserűvíz használatával — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el.

A carei elbocsátott állatorvos közigazgatási pere. Szakáll Sándor carei városi állatorvost a belügyminiszter egy rendelettel elbocsátotta állásából, mert a városi főjegyző azt jelentette róla, hogy nem tud románul. A miniszter a rendeletet az 1934-es rendeltörvény alapján hozta meg, amely kimondja, hogy megsemmisíthetők azok az 1924 után történt kinevezések, amelyek nem a törvényes rendelkezéseknek megfelelően és kellő képességgel történtek. Szakáll, aki egyébként még állásban van, dr. Patzkó Elemér oradeai ügyvéd útján megindította a közigazgatási pert az oradeai táblánál, amely csütörtökön elrendelte az iratok beszerzését a minisztériumtól, s a tárgyalást június 5-re halasztotta el.

Egy cipészmeister elzárva tartotta gyermekét s a tömeg mag akarta lincselni. Targu-Mures. Saját tud. A rendőrség eljárást indított Szilágyi Mihály cipész ellen, mert két fiugyermekét hetek óta egy szobában bezárva tartotta. Két-három naponként látogatta meg csak a két szerencsétlen gyermeket, akiket az ablakon át élemezett, éppen csak, hogy éhen ne haljanak. A szomszédok felejtetésére kiszállott a rendőrség és a két gyermeket a legnagyobb tisztátalanságban találta. A gyerekek első kérdése az volt: sőt a nap odakint? A lelketlen apát a környék lakosai meg akarta lincselni. Valószínű, hogy elmebeteg.

Megverték egy leányt sztrájktrés miatt. Tg. Mures. Saját tud. A napok óta sztrájkoló cipészek az utcán véresreverték Végh Mariska cipőfelsőrészkesztőnőt, mert titokban a mestereknek dolgozott. A leányt a járőrekek szabadították ki Zsembera József cipészsegéd és társai kezei közül, akik ellen több rendbeli eljárás indult a támadás miatt.

Táblabíró és ügyvéd pere. Gróf Nesselrode Károly oradeai táblabíró feljelentette dr. Patzkó Elemér ügyvédet hamis vád címén, mert a múlt évben dr. Patzkó két ujságíró-ügyfele nevében beadott perben azt írta beadványában, hogy Nesselrode egy egyezségnek hamis tartalmu másolatát csatolta feljelentéséhez. Dr. Patzkót a hamis vád alól a törvényszék felmentette azzal, hogy mint ügyvéd, ügyfele megbízásából használta a kitételeket és adta be a feljelentést. Nesselrode fellebbezésére a tábla csütörtökön kihallgatta Marton Istvánt, az Estilap felelős szerkesztőjét, aki igazolta, hogy megbizta dr. Patzkót, mint ügyvédjét a kitételek megtévesztésével s a feljelentéssel. E valamás után a tábla jóváhagyta a törvényszék felmentő ítéletét és kötelezte gróf Nesselrode táblabírót 1500 lei perköltség megfizetésére. Nesselrode a Semmitőszékhez fellebbezett.

A kutbaugrott, mert nem kapott a fiától levelet. Simleul-Silvaniei. Saját tud. Drozs Jánosné a Bucurestiben tartózkodó fiától régóta nem kapta meg a szokott pénzküldeményt és levelet. Az elkéseredett idős asszony lelkibeteg lett, hogy semmi hírt sem hall a fiáról és szerdán délután a kutba ugrott. Szerencsére észrevették s kimentették, csak kisebb sérüléseket szenvedett. Az orvosi vizsgálat szerint a beteges asszony pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét.

PÜSPÖKFÜRDŐI kedvezményes jegyek tavaszi szezonra kiadóhivatalunkban kaphatók.

Képes Kéonika

a legnívósabb szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes folyóirat.

Kellemes, szórakoztató olvasmányok, hasznos tudnivalók háziasszonyok részére, kozmetika, divattudósítások stb.

A gazdag szépirodalmi részt a legnevesebb írók szerkesztik.

Megjelenik minden második vasárnap.

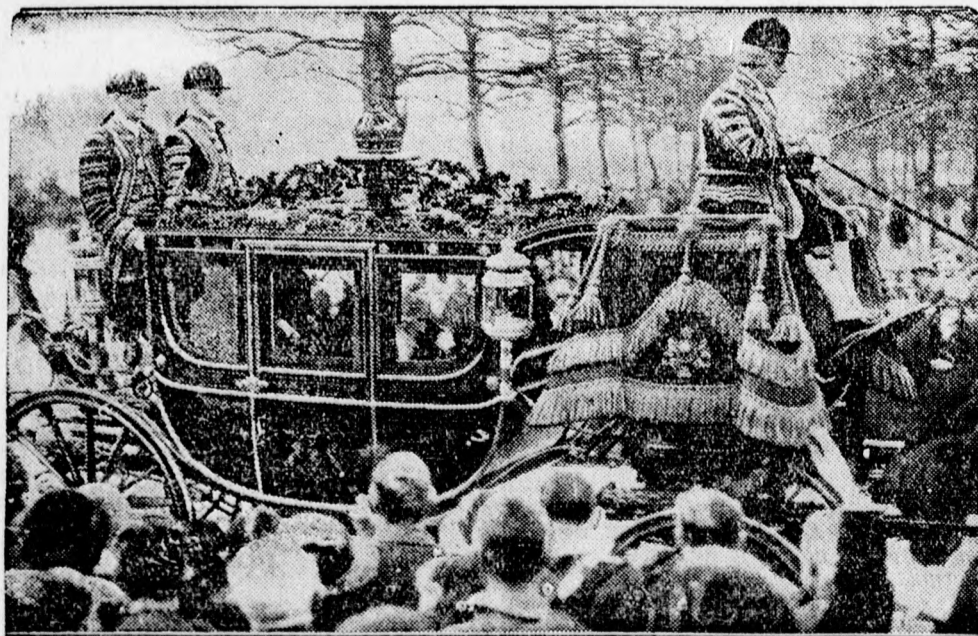
Előfizetési ára: negyedévre 100 lei.
félévre 180 "
egész évre 350 "

Előfizetési hely: az ERDELYI LAPOK kiadó-hivatala, Oradea, Strada Regele Carol 5.

Felfüggesztettek egy tanítót a „tisztasági vizittel” miatt. Targu-Mureş. Saját tud. A tanfelügyelőség, a szülők panaszára, felfüggesztette Marin Vasile állami elemi iskolai tanítót, aki az iskolás leányokat teljesen levetkőztette azon a címen, hogy „tisztasági viziteket” tart.

Megállapították az új cukorárakat. Bucureştiből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi miniszter és a cukorgyárosok között lefolytatott tárgyalások alapján ma megállapították az új cukorárakat. Az eddigi engrosárak voltak 24 lei kocka, kristály és 26 lei süvegcsukor, a detailban ugyanez 25, illetve 27 lei. Március 12-től visszamenőleg az ár kilogrammonként 4 lejtel emelkedik, vagyis 28 és 30 az engrosban, 29 és 31 a detailban. Kristálycukor kétszer finomítva 29,50, porcukor 30, angol kockacsukor 32 lei. A gyárosok elfogadták a forgalmi adó felemelését 2,40-ről 3 leire és ezenkívül 30 banit fizetnek az államnak új illetékként. Az állam bevételi többlete ebből az illetékemelésből 60 millió lesz évenként.

Ciucmegyei hírek. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Barzava község székely lakosságát mélyen elkeserítette a közoktatásiügyi minisztérium azon intézkedése, hogy a Balogh állami elemi iskolai igazgató nyugdíjazásával megüresedett állásra magyarul nem beszélő tanítót neveztek ki. A községben felekezeti iskola nincs. A gyermekeket most két magyarul nem tudó tanerő és egy óvónő tanítja. A tanfelügyelőség utján most azt kéri a szülők: nevezzen ki olyan tanerőt is a miniszter, aki magyarul tud és ha korlátolt órákban is, de tanítja a gyermekek anyanyelvét is. — Részegh Viktor rokkant főhadnagynak, a Csiki Lapok szerkesztőjének, aki féllábu hadirokkant, kérésére a tanács megengedte, hogy biciklijével a gyalogjárón is mehessen. — A végrehajtó özv. László Domokosnál 7000 lei adóhátralékért, az összes butorokat lepecsételte azzal, hogy pár nap múlva ismét eljön és elviteli. Amikor eljött, a butorokról a pecsét el volt távolítva. Zártórásért indult eljárás az özvegasszony ellen. — Dr. Lőrincz József dítráui plébános ellen kihágási eljárást indítottak azon a címen, hogy engedély nélküli gyűjtést rendezett jótékony célra. — Holy Ferenc plaesi de susi lakos fűrészgára legett. A tűzrendészeti vizsgálat eredményeképpen Mihály Sándor gépész ellen gondatlanságból okozott gyújtogatásért eljárás indult.

Ezidén György király helyett a walesi herceg ment el a nagy fogadtatásra.

Angliában minden évben a király személyes jelenlétében tartják meg a nagy fogadtatást. Ezidén, hogy György királyt megkímélik a velejáró fáradalmaktól, a walesi herceg helyettesítette a királyt. Képünkön az angol trónörökös udvari diszhintón halad a Buckingham palota felé.

Ellített német határátlépők. Cluj. Saját tud. Több határátlépő került a hadbírószág elé, közöttük két német állampolgár, Cezh Teodor és Schultz Frigyes. Czeh cirkuszi légtornász volt Breslauban. Schultz pedig bányász. Mindketten tagjai voltak egy Hitler-ellenes egyesületnek s mikor azt feloszlatták, megszöktek Ausztriába, majd Jugoszláviába mentek, de nem tudtak elhelyezkedni. Aztán Romániába jöttek. Március 9-én lépték át a határt, ahol lefoglalták őket. A bíróság 15—15 napi elzárásra ítélte a két német határátlépőt.

A hídról a mélységbe zuhan egy szekér. Sätmar. Saját tud. Somcut közeleiben Borkuti János 23 éves szekeres, aki özvegy anyját, valamint testvérét is tartotta. Berches felől jött a meredek hegyoldalon vezető országúton. A lovak valamitől megijedtek s rohanni kezdtek lefelé s amikor az egyik köhídra értek, a 6 méter mély patakba rántották a szekeret, amely maga alá temette a szerencsétlen szekereset. Csak órák múltán találtak holttestére a járőrelők, megdögölt lovaival együtt.

Háromhónapi bérelt tartozik a francia aranybánya munkásainak, mert a beváltott aranyat nem fizeti ki a kincstár. Saját tud. A Baia-Mare melletti Baijan ismét nagy lendülettel indult meg a munka. Amint megirtuk, március elsején 250 munkást bocsátottak el s úgy volt, hogy ez üzemet végképpen leállítják, okát azonban biztosan nem tudták ennek. Most kiderült, hogy a vezérigazgatótól: Lavodour Ernestől akartak a mérnökök megszabadulni s a huzavonában maga az üzem huzta a rövidebbet, mert aranyeredmény hiányában egy hónap alatt kétféle millió lei ráfizetés volt. Most a párizsi igazgatótanács egyik tagja jött le rendet csinálni, a kétszázötven munkást is visszavették, sőt újakat is alkalmaztak. A munkások körében különben nagy az elkeseredés, mert már három hónapja nem kaptak fizetést. A bányatársulat ezt azzal magyarázza, hogy a bányakincstár az átvett aranyamat (kohói feldolgozás előtt álló, gazdag aranypor) — 17 millió lei értékben — nem fizette ki, amit a munkások sínylenek meg.

Törvényszéki és tábla hírek. Cluj. Saját tud. A tábla csütörtökön tárgyalta Malnasan Aurél, Jakab József, Jakab Miksa, Gaál Balázs és Jakab Margit ifjúkommunisták bűnpörét. A vádlottak 1932 februárjában a munkás moziban az előadás után kijövő közönségnek kommunista röpecédulákat osztottak. A törvényszék annakidején Malnasan egyévi, Jakab Miksát háromhavi, Jakab Józsefet 8 havi, Gaál Balázst 6 havi elzárásra ítélte, Jakab Margitot pedig javítóintézetbe utalta. A tábla pénteken hirdeti ki ítéletét. — Craciunas Alexandru Nagy Ilonka cselédlánynak többször házasságot is ígért, így remélvén, hogy megkaparintja a lány megtakarított pénzét. Addig unszolta a lányt, amíg az elárulta, hogy a konyhában egy vaskazettában 25 ezer lei pénzt tartogat. A következő napon Craciunas feltörte a vaskazettát és ellopta a 25 ezer leit. A lány feljelentésére a törvényszék a tolvaj udvarlót betöréses-lopás miatt tízhavi elzárásra ítélte.

Április elején fizetik Sätmar megyében a nyugdíjakat. Saját tud. A pénzügyminiszter rendeletet küldött az itteni megyei nyugdíjosztálynak, hogy a márciusi nyugdíjakat ne ebben a hónapban fizessék, hanem a jövő hónap elején. Április tizedikéig azonban minden körülmények között kifizetik a nyugdíjakat.

SPORT

NAC—AMTE Oradeán

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulójának mérkőzései

A Román Kupa meglepetésekben bővelkedő fordulója után vasárnap ismét nemzeti bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le. Részletes műsor a következő:

A) liqa.

Oradea: NAC—AMTE.

Cluj: Romania—Crisana.

Bucuresti: Unirea Tricolor—Juventus szombat és CFR—Kinizsi.

Timisoara: Ripensia—Universitatea.

Arad: Gloria—Venus.

B) liqa.

Ploesti: Tricolor—Victoria. Brasov: ACFR—Sp. Studentesc. Timisoara: TMTE—UDR. Petrosani: Jiul—Vultur. Baia-Mare: Phoenix—Torekvés. Cluj KAC Tricolor Baia-Mare. Oradea: CFR—Keramika. Sibiu: HTV—Sticla. Alba-Iulia: Unirea—CFR Simeria. Iasi: Textila—Sp. Bacăuan. Chisinau: Sporting—Jahn. Pascani: Unirea Pascani—Dacia Unirea. Braila Franco Romana—DVA.

Az A) csoportbeli mérkőzések nagy érdeklődést váltanak ki mindenfelé.

Különösen érdekes az Universitatea szereplése a Ripensia ellen, amelyet az ősszel a legnagyobb meglepetésre 1:0 arányban legyőzött. Most aligha fogja ezt a bravurt megisméltetni.

A NAC—AMTE mérkőzésre nagyon készülnek a zöld-fehérek. A közönség pedig kíváncsi a két Szaniszló fivérre. Azonban az aradiak sem hagyják magukat, nagy szurkológárdát szerveznek, u. n. AMTE-Krópet és ingyen autóbusszon viszik át őket a mérkőzésre.

Magyarország—Ausztria mérkőzéssel indul az asztali-tennisz Középeurópa Kupa. Budapestről jelentik: A középeurópai asztali-tennisz kupa szombaton és vasárnap megkezdődik a bécsi Magyarország—Ausztria mérkőzéssel. A kupában Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia indulnak. Megállapították, hogy minden mérkőzés egy harmas férficsapatversenyből és egy női csapatversenyből tevődik össze. Április 14-én Ausztria és Csehszlovákia Brunnben találkoznak.

A bordigherai nemzetközi teniszversenyen a férfi-páros döntőjében a Palmieri—Lesueur kettős 6:4, 3:6, 6:2 arányban verte a Caska—Laudau párt. A férfi egyes döntőjében a francia Lesneur 7:5, 0:0, 6:4, 6:3 arányban győzött Palmieri ellen. Palmieri előzőleg revansot vett a cseh Caskán sanremói vereségeért. A női egyes Mathieu nyerte Cilly Aussem ellen 6:3, 6:2 arányban.

Perry Hollywoodban megverte Shildst. Hollywoodból jelentik: Perry, a teniszvilágranglista első helyezettje Hollywoodba érkezett s valószínűleg rövidesen megállapodik valamelyik filmgyárral. Az angol bajnok Hollywoodban játszott a profivá lett s jelenleg egy filmben szereplő Shildst, volt amerikai bajnokkal és 6:4, 3:6, 6:2 arányban győzött.

Elfogadták az ACFR óvását. Bucureştiből jelentik: A Román Kupa bizottsága elfogadta az ACFR óvását a Ripensia ellen és Timisoarára tűzte ki az új mérkőzést (március 28-ra). A döntetlenül végződött Unirea Tricolor—Mureş dátuma pedig: április 4. Bucureştiben.

A Jiul rendezi meg az ezévi nemzeti teniszbajnokságokat. Bucureştiből jelentik: A Tenisz Szövetség elfogadta a Jiul ajánlatát az 1935. évi nemzeti teniszbajnokságok megrendezésére. Eddig a TCR rendezte a bajnoki versenyt, ez az első alkalom, amikor vidéki egyesületet bíztak meg a rendezéssel.

Krupka a Kolpingban. Krupka Károly, a határokon túl is jól ismert atléta Budapestről hazatért Oradeára és leigazolta magát a Közpon-ti Kolping Sportegylethe. A kiváló dekatlonista 1931-ben tünt fel a timisoarai országos ifjusági bajnokságokon, ahol 47.60 m-t dobott gerellyel. Urvanott második helyezést ért a 400 méteres síkfutásban és harmadik lett a bajnokságban. Később Budapestre került az MTK-ba, ahol az ország egyik legjobb dekatlonistájává küzdött fel magát. Eredménye: 100 m. síkfutásban 11.4 mp., 200 m. 23.4 mp., 400 m. 52.1. Távolsugrásban 6.55 cm., gerelydobásban 55.36 m. A budapesti dekatlon bajnokságban kétszer volt II-ik helyezett. Az országos bajnokságban 4-ik helyen állott. Ötvenöt érmet és díjat nyert négyévi atlétikai pályafutása alatt. Oradea hanyatlóban levő atlétikájába, bizonyára friss lendületet és előhaladást hoz Krupka, azért lapunk sportrovatában is örömmel készítjük hazatérése alkalmából.

SPORT

NAC—AMTE Oradeán

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulójának mérkőzései

A Román Kupa meglepetésekben bővelkedő fordulója után vasárnap ismét nemzeti bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le. Részletes műsor a következő:

A) liqa.

Oradea: NAC—AMTE.

Cluj: Romania—Crisana.

Bucuresti: Unirea Tricolor—Juventus szombat és CFR—Kinizsi.

Timisoara: Ripensia—Universitatea.

Arad: Gloria—Venus.

B) liqa.

Ploesti: Tricolor—Victoria. Brasov: ACFR—Sp. Studentesc. Timisoara: TMTE—UDR. Petrosani: Jiul—Vultur. Baia-Mare: Phoenix—Torekvés. Cluj KAC Tricolor Baia-Mare. Oradea: CFR—Keramika. Sibiu: HTV—Sticla. Alba-Iulia: Unirea—CFR Simeria. Iasi: Textila—Sp. Bacăuan. Chisinau: Sporting—Jahn. Pascani: Unirea Pascani—Dacia Unirea. Braila Franco Romana—DVA.

Az A) csoportbeli mérkőzések nagy érdeklődést váltanak ki mindenfelé.

Különösen érdekes az Universitatea szereplése a Ripensia ellen, amelyet az ősszel a legnagyobb meglepetésre 1:0 arányban legyőzött. Most aligha fogja ezt a bravurt megisméltetni.

A NAC—AMTE mérkőzésre nagyon készülnek a zöld-fehérek. A közönség pedig kíváncsi a két Szaniszló fivérre. Azonban az aradiak sem hagyják magukat, nagy szurkológárdát szerveznek, u. n. AMTE-Krópet és ingyen autóbusszon viszik át őket a mérkőzésre.

Magyarország—Ausztria mérkőzéssel indul az asztali-tennisz Középeurópa Kupa. Budapestről jelentik: A középeurópai asztali-tennisz kupa szombaton és vasárnap megkezdődik a bécsi Magyarország—Ausztria mérkőzéssel. A kupában Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia indulnak. Megállapították, hogy minden mérkőzés egy harmas férficsapatversenyből és egy női csapatversenyből tevődik össze. Április 14-én Ausztria és Csehszlovákia Brunnben találkoznak.

A bordigherai nemzetközi teniszversenyen a férfi-páros döntőjében a Palmieri—Lesueur kettős 6:4, 3:6, 6:2 arányban verte a Caska—Laudau párt. A férfi egyes döntőjében a francia Lesneur 7:5, 0:0, 6:4, 6:3 arányban győzött Palmieri ellen. Palmieri előzőleg revansot vett a cseh Caskán sanremói vereségeért. A női egyes Mathieu nyerte Cilly Aussem ellen 6:3, 6:2 arányban.

Perry Hollywoodban megverte Shildst. Hollywoodból jelentik: Perry, a teniszvilágranglista első helyezettje Hollywoodba érkezett s valószínűleg rövidesen megállapodik valamelyik filmgyárral. Az angol bajnok Hollywoodban játszott a profivá lett s jelenleg egy filmben szereplő Shildst, volt amerikai bajnokkal és 6:4, 3:6, 6:2 arányban győzött.

Elfogadták az ACFR óvását. Bucureştiből jelentik: A Román Kupa bizottsága elfogadta az ACFR óvását a Ripensia ellen és Timisoarára tűzte ki az új mérkőzést (március 28-ra). A döntetlenül végződött Unirea Tricolor—Mureş dátuma pedig: április 4. Bucureştiben.

A Jiul rendezi meg az ezévi nemzeti teniszbajnokságokat. Bucureştiből jelentik: A Tenisz Szövetség elfogadta a Jiul ajánlatát az 1935. évi nemzeti teniszbajnokságok megrendezésére. Eddig a TCR rendezte a bajnoki versenyt, ez az első alkalom, amikor vidéki egyesületet bíztak meg a rendezéssel.

Krupka a Kolpingban. Krupka Károly, a határokon túl is jól ismert atléta Budapestről hazatért Oradeára és leigazolta magát a Közpon-ti Kolping Sportegylethe. A kiváló dekatlonista 1931-ben tünt fel a timisoarai országos ifjusági bajnokságokon, ahol 47.60 m-t dobott gerellyel. Urvanott második helyezést ért a 400 méteres síkfutásban és harmadik lett a bajnokságban. Később Budapestre került az MTK-ba, ahol az ország egyik legjobb dekatlonistájává küzdött fel magát. Eredménye: 100 m. síkfutásban 11.4 mp., 200 m. 23.4 mp., 400 m. 52.1. Távolsugrásban 6.55 cm., gerelydobásban 55.36 m. A budapesti dekatlon bajnokságban kétszer volt II-ik helyezett. Az országos bajnokságban 4-ik helyen állott. Ötvenöt érmet és díjat nyert négyévi atlétikai pályafutása alatt. Oradea hanyatlóban levő atlétikájába, bizonyára friss lendületet és előhaladást hoz Krupka, azért lapunk sportrovatában is örömmel készítjük hazatérése alkalmából.

ERDÉLYI OTTHON

A pont az „i” betű fölött

Minden bizonnyal ki lehet olvasni az „i” betűt akkor is, ha nincsen fölötté pont. Amde csonka, szomorú lesz a képe. Elárulja, hogy sietett, aki írta, ideges volt, vagy únta az egész írást. Valahogy így van ez az emberekkel is, de főképpen az asszonyokkal, leányokkal. Néha egy mosoly, egy tiszta kesztyű, egy szalagszokor jeleníti azt a bizonyos pontot, amely ha a helyén van, csak az összhangot teljesíti ki, külön szerepe nincsen, de hogyha hiányzik — olyan csonka lesz nélküle az ember egész megjelenése, akár csak az az „i” betű, amelyre nem tettek pontot.

Kacagó tavaszi napsugárban, ibolyától színes és illatos utcákon sokszor lát az ember ilyen pont nélküli „i”-ket végighaladni. Sok a gondja mindenkinek otthon — manapság különösen, de hiszen a stoppolt, foltozott ruhákat is igyekszünk ügyesen, ötletesen eltakargatni, ha az utcára lépünk. Miért viseljük hát a szomorúságunkat, aggodalmunkat, bosszúságunkat leplezetlenül az arcunkon? Hogy mindenki lássa és más is elkedvetlenedjék tőle?... Hiszen segíteni úgy sem fog senki, mi magunk pedig csak izetlenekké kellemtelenné válunk. Kis önfegyelmessé könnyen leküzdhetjük azokat az elkeseredett hangulatokat, amelyek azt eredményezik, hogy: „Jó nekem az a kesztyű piszkosan is!” Vagy: „Ugyan mit törődjem én magammal, hiszen nekem már úgy is mindegy!”

Turdán élt az a nagyon kedves öreg nagymama, aki kilencvenkilencedik évében igen gyengének érezte magát. Orvost hívtak. Mielőtt megérkezett volna az orvos, a nagymama azt mondta az unokáinak:

— Puderezzétek be gyorsan egy kicsit az arcomat! Ne legyen izzadt és visszataszító!

Néhány perc múlva meghalt. Ugy lobbant ki az élete, mint a gyertyalángja. Ez a kedves, öreg nagymama hetek óta minden reggel áldozott. Lelkében nyugodtan várta a halált. De külsőleg is feltette az „i”-re a pontot. Nem akart kellemtelen hatást kelteni az orvosban, meg a környezetében.

Ha erre gondolunk, azok a fojtogató sűrű

rémek, amelyek letörlik az arcunkról a mosolyt és megbénítják a kedvünket, hogy nem tudunk örülni a virágnak, napsugárnak, tavaszi felhőknek, gyermekkacagásnak — ezek a sűrű rémek szépen a háttérbe vonulnak és addig-addig kisebbednek, amíg teljesen eltűnnek. Ha a mások kedvéért a környezetünk örömeire akarunk

vidámak, csinosak lenni — néha egy kis önelgyőzés és színészkedés árán is — lassanként megszokjuk azt, hogy kifelé mindig teljes összhangot mutassunk. Akkor is, ha a lelkünkben a legvadabb viharok dühörognak. Az eredménye ennek az önnevelésnek az lesz, hogy hamarabb elsimulnak a lelki viharok és az ember alig veszi észre, hogy már nem is „önfeláldozás”-ból, hanem ösztönös és a szíve szerint mosolyog. Annak a kicsi pontnak az „i” betű fölött, kimondhatatlanul nagy a jelentősége.

Tavaszi öltözködés

A természet nekiszendülésével megjelenik az utcán, korzón, társaságokban, klubokban, előadótermekben a „Tavaszi Divat” őfelsége. Az első ibolyacsokorral átveszi a parancsnoklást ruhaszekerényeink fölött. Ezidén nem okoz nagy gondot a régi dolgok felújítása. Kezdjük minyárt a kalapokon. Három egymástól nagyon elütő model divatos. Egyik a kicsi kerek tok, libegő, elálló fátyollal. Második az egyenesen a homlokba csapott, hátul felhajtott kis kalap, — a harmadik ennek az ellenkezője. A karima szélesen felhajtva rásimul a fejre a homlok fölött. Rendkívüli alkalmakkor széles karimájú lapos tetejű díszkalapokat viselnek többnyire sötét színekben. Sok a tolldíszítés a kalapokon. A *kosztümök* feltűnően sportszerűek. Rövid és háromnegyedes kabátokkal. Igen csinosak a derékig érő rövid kepek. A blúzok angolosak, könyökig érő újakkal. Az uralkodó zöld szín mellett a kockás és pepita ezer változata divatos és igen gyakran látható színösszetétel a rózsaszín kékekkel. (Búzakéktől a legsötétebb kékig.) Pepita ruhához vagy kosztümhöz fehér filc-kalapot és fehér kesztyűt viselnek. A kesztyűk még mindig bandázsosak és vastag bőrből készülnek külső varrással.

A ruhák hossza és szabása nem változott. Az eddigi bolyhos és tveed-kelmék továbbra is nagy szeretetnek örvendenek, estére csipke- és tüll-ruhákat viselnek. Az új tavaszi férfi ruhák két sor gombosak, — négy vagy hat gombbal. A bograkötött nyakkendők alig húsz centiméter

hosszan simulnak az ingmellre. A *kézitáskák* alakja kitart a középnyagság mellett, az eddigi túlmagas sarkú *cipőket* is felváltja az észszerűbb középnyagság sarkú cipő, amelynek színe és alakja mindig a ruhával van szigorú összhangban.

Nem Párizs, — hanem Kairó

A háborúelőtti években Poiret mester neve határozottan egyenértékű volt egy kisebbfajta fejedelemség uralkodójának a nevével. Poiret-ruhát viselni annyit jelentett akkoriban, mint az öltözködés művészetének csúcspontján állni. Poiret valóságos divat-imperátor volt. Gyönyörű palotájában világesemények voltak ragyogó divatbemutatói, amelyek Párizs legelőkelőbb köreit odavonzották. Kiszámíthatatlan és megmagyarázhatatlan szerencsétlenség-láncolatok következtében Poiret máról-holnapra teljesen elszegényedett. Évekig nem hallottunk róla. Nagy vagyona elűszott, ő maga pedig elvegyült a névtelen, sűrű emberek tömegében. A napokban újból megszólalt. Kijelentette, hogy új ruhaötletekkel fogja meglepni a világot. Első útja Nizzába, majd Kairóba vezet, amely szerinte az elegáns élet mostani divatközpontja. Tehát nem Párizs, hanem Kairó! — Lehet, hogy igaza van, — de nehéz beletörődni. Hogy ezáltal ne párizsi divatot viseljünk majd, — hanem kairói... Vagy talán Poiret mester úgy gondolja, hogy Kairóból is párizsi divatot fog dikálni a világnak? Mindenesetre várjuk Poiret mester újabb ötleteit, hiszen, amint ígéri az ő ruhái, amelyeket különvonattal vitt magával, igen olcsók lesznek. — 600 frankos egységáron vesztegeti őket. Átszámítva ezt, négyezer-kétszáz leinek felel meg. Szóval az újjászülött Poiret mester tartja a háborúelőtti, régi nyívat. Ezért nem csoda, hogyha csak Kairóban talál az ő igényeinek megfelelő elegáns köznöcsöt.

Édességek

Bánsági dióskifli. Harminc deka lisztet, két tojás sárgáját, egy kevés tejbe áztatott élesztőt, egy evőkanál porcukrot, pici só használnunk hozzá. A liszt feléből könnyű tésztát készítünk a felsorolt anyagokkal, a másik felet 25 deka vajjal jól összegyurjuk és a kinyújtott tésztára nyújtjuk. Háromszor összegyurjuk és újra kinyújtjuk, majd kockára vágva az alábbi töltelékkel kifliket formálunk belőle. Töltelék: 4 tojás habja, 25 deka porcukor, kevés citromhéj. Mindezt jól összekeverjük. A forró késsel felvágott tésztadarabokra rakjuk és a kifliket felül megkenjük, dióval meghintjük.

Szikics-torta. Kilenc tojás fehérjét habbá verjük, a sárgáját folytonos verés közben hozzáadjuk. Ezután apránként hozzáverünk 25 deka cukrot, 2 tábla reszelt csokoládét, 2 csapott evőkanál lisztet. Egy nagy tepsit kivajazunk, kicsit meglisztezzük, beleöntjük az anyagot és óvatossággal kiséjük. Töltelék: 25 deka őrölt diót kevés forró tejjel leöntünk, amikor kihűlt hozzákeverünk 17 deka vajat és tetszés szerint vaníliás cukrot. (Hogy jó édes legyen). Egy kis rumot is adhatunk hozzá. Ezt az anyagot habzásig kavargatjuk (lehet egy félóraig is). A tortát háromfelé vágjuk, megtöltjük és ugyanazzal a töltelékkel vonjuk be a külsejét is.

Szabad-e a kisgyermeket színházba vagy moziba vinni?

A gyermeknek legalább tízesztendőskoráig se színházi előadás, se mozi nem való! Kívétel az, amibe az iskola viszi el. De oda is csak nappal menjenek.

A gyermek képzelete amúgy is elég élénk, nem kell még izgatni. De különösen nem olyan dolgokkal, amelyek nem neki valók. Már pedig a színház és mozi nem gyermekközönségnek készíti darabjait, előadásait.

A gondatlan, lelkiismeretlen, kényelmes szülő magával viszi gyermekét esti szórakozásaira, mert „csak nem hagyhatja otthon egyedül?” Arra nem gondol, hogy sokkal kisebb baj, ha a gyermeket idejében lefekteti és az jól alszik otthon egyedül, mintha késő éjszakáig fentmarad és olyan dolgokat lát, amelyek izgatják, egész éjjel nem tud aludni miattuk, erkölcsi érzését megrontják, idő előtt felkeltik benne az érzékiséget, esetleg kedvet ébresztenek benne a bűnre.

Anyák, apák, akik gyermekeiket nem nekikvaló színi- és mozielőadásra viszik, rosszak a gyilkosoknál! Mert azok testét ölik meg a gyermeknek és egyszerre végeznek vele. Ezek a szülők lelket ölik meg, jövőjét mérgezik

meg lassan és fokozatosan! Nem lehet csodálni, ha a gyermek esetleg egyetlen ilyen előadás után hirtelen megváltozik, engedetlen, munkakerülő lesz, sápadtan kel, nyugtalanul alszik, rosszat álmodik és szülei előtt bujkálva, titkolódzva, mindenféle rossz dologban tör a fejét!

Igen, lehet a mozi nevelőeszköz, tanítóeszköz is! Vannak gyönyörű filmek, melyek a gyermeknek utazásokat, idegen világrészeket, a természet csodáit mutatják meg úgy, ahogyan a valóságban talán sohasem láthatná. De ezeket se este nézzük meg a gyermekkel, mert ezzel egészségének ártunk, álmától fosztjuk meg.

Minden szülőnek meg kellene küldeni a fiatalok, gyermekbűnösök statisztikáját, abból látható, hogy legnagyobb részüket a rosszolvasmány mellett, a mozi vitte a bűn útjára!

Inkább mondjanak le maguk a szülők is a szórakozásról, nem is olyan nagy áldozat, ha a gyermekről van szó. Némely szülő sokkal, sokkal nagyobb áldozatot hoz gyermekéért és mégsem érez keserűséget miatta. Gondoljanak ilyenkor a keserűségre, bánatra, szegényre, amelyet a bűnbe kergedett gyermek okoz és könnyebb lesz a jóért hozott áldozat.

Dr N. L.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan kell eljárni az adókiivetések elleni jogorvoslatoknál?

Minden adózónak saját érdeke, hogy felebbezési jogával éljen

A pénzügyminisztérium legújabb körrendelete értelmében a pénzügyigazgatóságok által alakított adókiivetőbizottságok megkezdik április hó elsejével működésüket. Nem lesz tehát érdektelen, ha ebben a kérdésben, a fellebbezésre vonatkozólag és a szükséges tudnivalókról megszólaltatunk egy szakembert, aki a következő útmutatásokkal szolgál az adófellebbezésekhez:

— Mindenkit, aki adóvallomást adott, az adókiivetésre, legalább öt nappal a tárgyalás előtt meg kell idézni. Meg kell idézni azokat is, akiket a törvény bármiféle címen felmentett az adóvallomástétel alól. Az öt napot úgy kell számítani, hogy a kézbesítés napja az öt napba nem számítandó be sem az ötödik nap, ha az törvényes ünnepnapra esik. A fellebbezési és felülvizsgálati kérések határideje szintén ezen irányelvek szerint számíthatók.

A tárgyalásról jegyzőkönyvet vesznek fel, amelynek egy példányát az adózónak elismervény ellenében kézbesíteni kell. Ha a fél a tárgyaláson jelen volt és ott a jegyzőkönyvet át is vette, a fellebbezési határidő ettől a naptól számít. Ha ellenben az adózó nem jelent meg a tárgyaláson: a jegyzőkönyvet ki kell neki kézbesíteni s ezen esetben a fellebbezési határidő a kézbesítés napjától számít.

— Az adókiivetés ellen húsz nap alatt a fellebbezési bizottsághoz, úgy az adózónak, mint a kincstárnak joga van fellebbezni. A fellebbezési tárgyalásra az adózót, ugyancsak a határidő lejártá előtt legkevesebb öt szabad nappal meg kell idézni. A tárgyaláson joga van a félnek összes indokait szóban vagy írásban előterjeszteni és amennyiben a határozat a törvény megsértésével hozatott, vagy valamely fontos

körülmény a megállapításnál figyelmen kívül hagyatott, esetleg hatalmi túllépés történt a kincstár közegei részéről: a határozat közlésétől vagy kézbesítésétől számított harminc szabad napon belül joga van felülvizsgálati kérelmet beadni az illetékes törvényszékhez, abban az esetben, ha a tárgyaláson megállapított adóalap százezer leit nem ér el, vagy az illetékes kir. táblához, ha a megállapított adóalap százezer leit meghalad. A törvényszékhez benyújtandó felfolyamodásra ötven leies, a táblához tartozóra pedig száz leies okmánybélyeg és két leies repülőbélyeg ragasztandó. A felfolyamodásnak lényeges kelléke, hogy a fellebbező pontos laciímét, ahová az idézőt küldjék, pontosan írja be a felfolyamodásba.

— Hangsúlyoznunk kell itt, hogy a múltban a fellebbezések körül sok olyan szabálytalanság történt, amelyek alkalmasak voltak egyrészt az adózópolgárok bizonytalanságban tartására, másrészt egyéni visszaélések elkövetésére. Ez abban állt, hogy az adózókkal szemben szigorúan betartották a fellebbezési határidőt, de ugyanakkor a kincstári közegek ezt a határidőt kijátszották. Nem egyszer megállapítást nyert, hogy a fellebbezési határidő lejárt. Elmultak hosszú hónapok és ha ezenközben az adózó nem bizonyult „jó fiú“-nak, egy szép rappon, esetleg egy fél év múlva, megkapta az idézőt a fellebbezési tárgyalásra: a kincstár fellebbezte meg az elsőfokú adókiivetést.

— Ennek egyedüli orvossága, ha a pénzügyigazgatók az iktatót mindennap személyesen aláírják és meggyőződnek arról, hogy a fellebbezési határidőből kiesett kincstári fellebbezések utólagos beiktatására türes helyeket nem hagynak fenn. (a. i.)

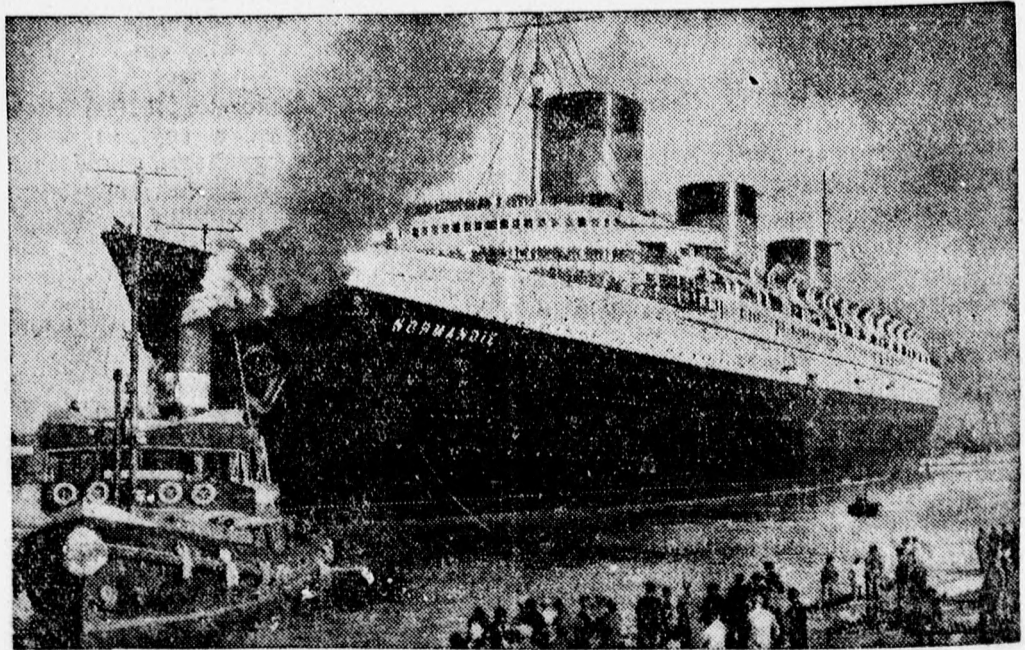
Az italmérőknek sürgősen igazolniuk kell román állampolgárságukat

Timișoara. Saját tud. A szeszmonopolvezérigazgatóság február 14-én kelt 75964. sz. rendeletében intézkedett, hogy mindenki, akinek italmérési engedélye van, köteles a szesz-törvény 194. és 195-ik paragrafusában előírt okmányokat bemutatni. Összesen tizennégy ilyen okmány beszerzéséről lett volna szó. A vendégipari szövetség erre kérte a rendelkezés felfüggesztését. A vezérigazgatóság utóbb meg is változtatta a rendeletét és március 13-án 85636 sz. alatt újat bocsátott ki s ebben már csak az állampolgársági bizonyítvány s az illető katonai helyzetére vonatkozó okmány bemutatását követeli, amennyiben ezek a vendéglősre vonatkozó iratsomóból hiányoznának. A rendelet szerint az okiráltságban csak a városi engedélyek birtokosaira szól az intézkedés, azokra, akiknek 1919 április 1-e után adtak italmérési jogot.

Ami pedig Erdélyt, Bukovinát és Besszarábiát illeti, ezen területeken az említett okiratokat, úgy a városi, mint a falusi italmérési engedélytulajdonosok benyújtani kötelesek tekintet nélkül arra, hogy italmérési engedélyüket mely évben kapták.

A benyújtott okmányok alapján a pénzügyigazgatóság tartozik azonnal kimutatást készíteni és ebben azoknak neveit, akinek nincsen meg az állampolgársága, vagy akik nem tették eleget a katonai kötelezettségnek, külön fel kell tüntetni, annak megjelölésével, hogy mikor kapták az italmérési engedélyt. Az érdekeltek ezen okmányokat feltétlenül f. évi április 15-ig nyújtják be, mert ellenkező esetben engedélyüket meg fogják semmisíteni.

A timișoari vendéglősök ipartársulata figyelembe véve, hogy a vendéglősökre vonatkozó iratsomók átvizsgálása nehézségbe fog ütközni, felhívta tagjait, hogy valamennyien minél előbb terjesszék be a pénzügyigazgatóságnak állampolgársági bizonyítványuk és katonai könyvük vagy igazolványuk hitelesített másolatát, iparigazolványuk számának feltüntetésével egyetemben. Mondanunk sem kell, hogy a helyzet a többi vidékeken is azonos.

A „Normandie“ nevű francia óriásgőzös rövidesen első próbatúrára indul.

Franciaország most épült legnagyobb személyszállító hajója, az óriási méretű Normandie komoly vetélytársa lesz az angolok „Queen Mary” nevű hajójának, amely eddig az egész világon a legnagyobb hajó volt. Képünk a „Normandie” legelső vízreszállásakor készült.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 le. vastagabb betűvel 6 le. Legkisebb apróhirdetés ára 30 le. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 le.

Adás-vétel

Őszi (francia) barack
csemeték kaphatók dr Kaczián Kálmán gyümölcsösében. Oradea, dr Ciordaș-utca 46.

Tolókoszt
megvételre keresek. Szabó, Seleuş 102. sz.

Saját termései óborok
30 literrel feljebb, egy házhely és hibiszkus diszbokrok eladók, Merza Sándornál, Oradea, Str. Pasteur 75.

Egy házi akkumulátor-töltő
és egy anódpótló, igen olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Népszövetségi Hitelezet betéti könyv
olcsón eladó. Weber Ötön, Oradea, Strada Wilson No. 17.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

8 kiló
tanyai libatoll eladó, 1 kg. 120 le. Cím a kiadóban.

Eladó magánház
háromszobás, fürdő- és előszobás lakással, virágos udvar és gyümölcsös kerttel. Oradea, Str. Moldova 44.

A kiadóhivatal üzenetei

Csenkey Agoston, Bistrița. A szóbanforgó könyvet nem tartjuk raktáron.
Makó Mihály, Resița. Fenti üzenet önnek is szól.

Különféle

Legjobban,
legolcsóbban köszörül borotvát, ollót, hajvágógépet Ifj. Kelemer köszörülde Oradea, Piata Mihai Viteazul.

Izletes házikoszt
olcsón kapható, kihordásra és bentétkészésre, Oradea, Str. Cuza Voda No. 18. emelet.

Alkalmazás

Önálló
intelligens hazvezetőt keresek. Parochia rom. catolica Crasna, Jud Cetatea-Alba, Of. Tarutino-Basarabia.

Főzni tudó mindener
jó bizonyítvánnyal felvétetik. Jelentkezni: Cukorkagyár, Oradea, Strada Alexandri 28.

Megbízható
gyermektelen házmeztérpár felvétetik. Mosoni, vasalni tudás megkívánatik. Oradea, Str. Aurél Lazar 9.

Lakás

Modern
kétszobás lakás május 1-re kiadó. Oradea, Str. Reg. Carol II. No. 19.

Egy udvari szoba,
konyha, speiz április 1-re kiadó. Oradea, Str. Eliade Radulescu 13.

2 szobás
fürdőszobás lakás május 1-re kiadó. Oradea, Strada Duca 15.